

**Goddelycke wenschen verlicht
met sinne-beelden, ghedichten en
..., Volume 2**

Door Herman Hugo

Inhoud

- 13 januari 1629 – Vreemd volk
- 22 januari 1629 - Hommelhof in de Papestraat
- 24 januari 1629 – Boeten voor de brouwers
- 27 januari 1629 – Joris Looy geeft zijn huis aan de dis en het gasthuis
- 31 januari 1629 – Geen partaige gemaakt
- 4 februari 1629 – Ommestelling – Dokter Damman - Paters Recollecten
- 7 februari 1629 – Pieter Vermeersch heeft laten drinken
- 10 februari 1629 – Pieter

Masseau heeft zijn renseing niet binnen gebracht

- 28 februari 1629 – Problemen met de verhuring van 't Reepken
- 1 maart 1629 – De poullédignen van de buurman
- 17 maart 1629 – Jacques Huughelynck stelt borg voor zijn cheins
- 17 maart 1629 – De renseing van Jacob Bollaert
- 20 maart 1629 – Bier op de bruiloft van Jan Beudaert
- 28 maart 1629 – Brouwers Jacques Floor kan zich niet verbergen achter de proost
- 1 april 1629 – Jacob Andries en Charels Deschuttere dodelijk gekwetst
- 2 mei 1629 – Marktschuimers
- 27 mei 1629 – Een vreemde komt wonen
- 16 juni 1629 – Het haantjesgedrag van Jaecques le Cocq
- 23 juny 1629 – Door de bossen gereden
- 27 juni 1629 – Clinckemaille en 't Gaeperken
- 30 juni 1629 – Jacques van Eeclo van het podium gesmeten
- 30 juni 1629 – Fornicatie met de maarte
- 2 juli 1629 – De vleeselijke conversatie van Andries Rebaut
- 14 juli 1629 – Vleeselijk geconverseerd
- 18 juli 1629 – Een vreemde kleermaker

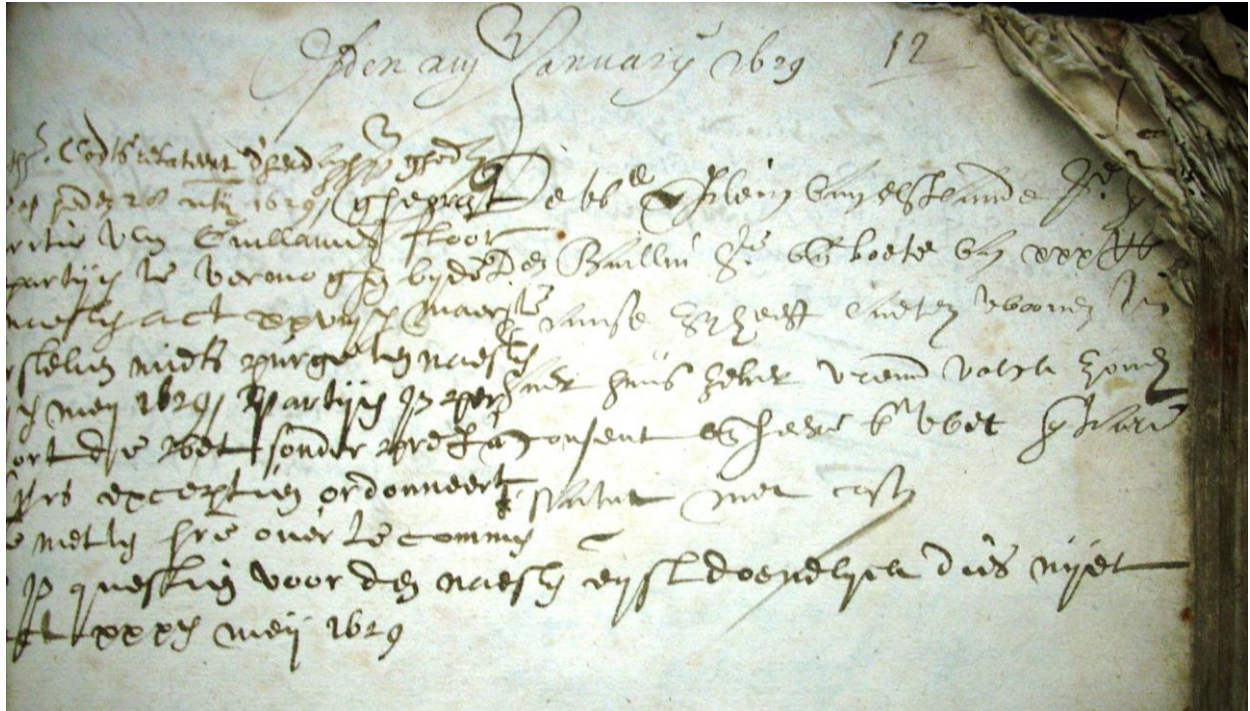
- 16 juli 1629 – De dismeesters verkopen grond in de Elzenbrugestraat
- 16 juli 1629 - Huis op de Noordstraat verkocht
- 22 augustus 1629 – Ton bier verbeurd verklaard
- 1 september 1629 - Ommestelling
- 11 september 1629 – De landen van onze gehoorzaamheid
- 3 oktober 1629 – Heyerman heeft zijn deur dicht gehouden
- 5 oktober 1629 – De jokweg op het Zwynlandveld
- 16 oktober 1629 – De gasthuismeesters nemen een rente op
- 20 oktober 1628 – Hoge Zwynlande – de brouwerij van 't Zwynland
- 27 oktober 1629 – Het bieroctrooi van de kerk van Sint-Bertinus te Poperinge
- 31 oktober 1629 – Poort voor 't Puuckelstraatje & de paarden van de molenaars
- 12 oktober 1629 – Jan Melynck (sic) Edelynck, pachter van de Garronde te Berten
- 22 oktober 1629 – Een vaatje groot bier
- 7 november 1629 – Brouwer Jacques van Fontaine
- 14 november 1629 – Gillis DeRoode – Rare betalingsvoorwaarde
- 24 november 1629 – Huurcontract schuttershof van Sint Sebastiaansgilde
- 27 november 1629 – Pieter de Kneuvele, waard in het Hoge Swynlande - heescher
-

13 januari 1629 – Vreemd volk – Register der boeten – SAP 251

Open xiiij January 1629

De weduwe Ghilein van Elstlande, verweereghe jeghens den bailliu, heescher vande boete van xxx pond parisis ter cause zy heeft laeten woonen in haer huus **zeker vreemd volck** zonder consent vande heere ende wet – contrarie 't statut – met kosten

22 januari 1629 - Hommelhof in de Papestraat - Halmen

22 January 1629

Adriaen Gosee

heeft gecocht jegens **Olevier van Houcke ende jegens Martincken** zyne huusvrauwe xvj roeden hommelhoof ligghende inde **Papestraete** commende met eenen steert van zuuden inde Hontsgracht -
 van westen daeldinghen Spetebroot -
 van noorden de voornomde straete -
 van oosten Clays Merlevede -
 waerup staet een deel vande scure toebehoorende de voornoemde aeldinghen -
 in pacht an **Pieter Diedeman** tot anno 1629 tot vij pond parisis tsjaers de lopende jaerchaere ten profite van de coper -
 vorts zuuver goet dan in theeren lantscult en dit omme xij schele te godtspenninck -
 vij pond parisis te lyfcoop ende van pricipaelen coop hondert guldenen gereet gelt met de halm
 ghehaelmp over erfve - dach date als vooren.

24 januari 1629 – Boeten voor de brouwers – SAP 251

Net zoals de vorige maand – december 1628 – krijgen hier ook verschillende brouwers een boete, net om dezelfde reden – het niet inleveren van hun ‘renseing’ aan de pachter van de stedeaccijnzen.

Jan Mazeman de jonghe, - is de eerste die opgeschreven staat. – verweerder jeghens de pachters van de stedeassysen op de bieren – den bailliu medeghevought, heeschers – van de boete van xij pond parisis ter cause den verweerder gheen renseing ghedaen en heeft van de vutleverynghe van zyne bieren van de maent december 1628 contrarie ’t statut – met kosten.

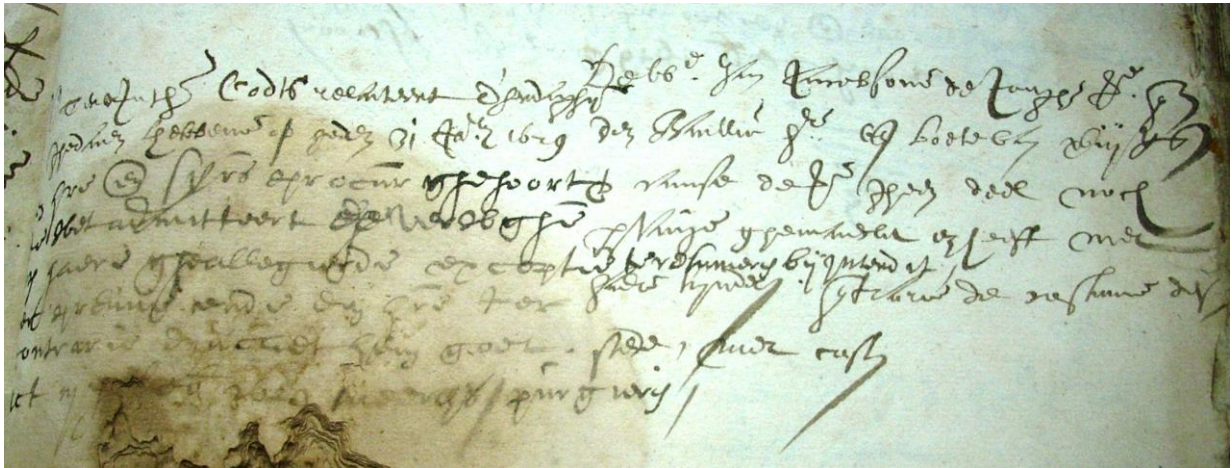
De volgende brouwers vervolledigen het lijstje:

Bartholomeus Liebaert filius Augustyn – Pieter Masseau – Robert de Rycke – Jacques Melis en Jacques de Landsheere.

27 januari 1629 – Joris Looy geeft zijn huis aan de dis en het gasthuis – Renten
--

Compareerde in persooene **Jooris Looy**,
den welcken met consente ende appreatie van **Jan Looy**s ten desen medecomparerende
vervanghende **Ghelein Looy**s, beede zoonen van de zelve Jooris,
gecedeert, upghedreghen ende ghejoont heeft by pure donatie inter vivos ende metter warmer
handt
een, zyn huus metter erfve daer onder ende achter ligghende ende staende in de
Ghasthuustraete deser stede, aboutterende van noorden de zelve straete, van oosten Jacques
Leroy, van westen Lodewyck Hauwen ende van zuuden Charles Mazeman
met alle de meublen ende catheilen binnen den zelven huuse zynde ende die al daer ten
overlyden vande zelven Jooris bevonden werden ende dat ten proffyte, oorboir ende
eyghghendomme **van de disch van Ste. Bertins ende ghashuus** deser stede ter acceptatie van
Frans Folcke, Ghilein Diedeman ende Jan Baert, dischmeesters van de selven disch, ende
Nicolais Tlam ende Ghilein van Maerle, meesters vande voornoemde gasthuuse met
conditie dat den voornoemde Jooris Leroy tghebruuck ende woonste van de voorseyde huuse
ende erfve zal hebben voor hem ende tzyner leven lanck ghedeurende
ende naer zijn overlyden den voorschreven Jan zijne zoone den tydt van drie jaeren zonder
eenighe heure daer vooren te betaelen
wesende ‘tvoorseyde huus voor desen belast met drie ponden grooten sjaers ten proffyte van
Pieter Diedeman danof de verlopen voor ende in recompense van welcken opdracht de
voorseyde dischmeesters ende gashuusmeesters belooft hebben
ende beloven by desen aenden voorseyde Jooris Leroy te gheven ende ter handt te doene tot
zyn onderhoudt ende alienatie zijn voorseyde leven ghedeurende de somme van
achtenveertich schele parisis telcken weken zonder by hem yet meer ten laste van de zelve
disch ende ghashuus te pretenderen
Actum present Jan Fobert ende Jacques Baert schepenen
Den xxijde january 1629

31 januari 1629 – Geen partaige gemaakt – Register der boeten – SAP 251

De weduwe Jan Jacobssone de jonghe, verweereghe jehens den bailliu, heescher van de boete van xvij pond parisis cause de verweereghe gheen deel noch partaige ghemaect en heeft met haer kynderen contrarie de costume der stede – met costen

Daar naast heeft Clays Jean, 'ghebranden wyn' gedronken op aller kynderen dagh ten huuse van Guillaume De Bul.

SAP50d - 1629 - Bestuur

4 februari 1629 – Ommestelling – Dokter Damman - Paters Recollecten

Ter vergaderynghe van bailliu, wetten, raeden ende notable upden vier february 1629
Is gheresolveert ende goet gehvonden te doene by tcollegie vande wet een generaele ommestellinghe ende tauxatie ten laste
vande ghemeen insetenen deser stede omme daermede te betaelen de lasten de stede incomberende
ende namentlyck drie duusent vijf hondert achtendertich ponden ses schellinghen acht deniers tournois
tot welck bedraegh de quote deser stede inde letste extraordinaere ayde gheaccordeert an sijne majesteit
conforme de briefven vande gheestelycke en vier leden slants van Vlaenderen
in daten van de vijde october 1628.

Is oock goet ghevonden te gheven an meester **Jan Damman licentiaet inde medicynen**
ende alhier gheaccepteert voor **docteur**
een pensioen van hondert guldenen by jaere tot wederroepen
ende hem te consenteren vrydom van tauxatie van ommestellynghe ende fournerynghe van soldaten
behoudens by hem Damman assiterende ende dienende **de drye cloosters van Poperynghe** -
ooc de aermen van tgasthuus
den disch ende ander aermen - staende te ghesonden te syne by tcollegie vande wet gratis
ende voor nyet volghende syne
prestatie - ende angaende syne sallaris van tvisiteren van crancke ende siecke lieden buuten
ende binnen de baillien
sal danoff tauxatie ghedaen werden by tvoornoemde collegie.

Is oock goet ghevonden ende gheconsenteert **an paters recollecten** binnen deser stede 't ghebruyck van een erfveken toebehoorende de voornoemde stede - ligghende neffens hemlieden clooster alsnu in pachte ghehouden by **Jaques Floor**, de jonghe tsy tot hovynghen, bryckerie ofte anderssins

In de marge

Dit pensioen van meester Jan Damman - docteur is gherenonceert by wetten, raeden ende notable ...

es gheconsenteert an de voornoemde Damman byde drye collegien dat hy sal heffen syn pensioen van jc guldens tjaers tot den vde february xvjc

een en dertich sonder meer up de conditie ende besprek by voorgande resolutie - tsynder anveerden vermelt

actum xxijde october 1630.

7 februari 1629 – Pieter Vermeersch heeft laten drinken – Register der boeten – SAP 251

Pieter Vermeersch, verweerder, jeghens den bailliu – causa officij – ende de pachters vande stede assysen medghevought omme de boete van **xxv pond parisis**

ter cause den verweerder heeft laeten dryncken t'zynen huuse diversche lieden - opden ijde februari lestleden contrarie 't statut – med costen

Michiel Minne, Jan Buuck en Michiel vande Zande, waren de drinkers die alle drie ook een boete kregen.

Op dezelfde dag lezen we nog het volgende:

Andries Boullenaer, verweerder jeghens maillaert van Damme, als dienaar van de heere – heescher – van de boete van vj pond parisis ter cause den verweerder ghedroncken heeft ghedeurende den goddelycken dienst van de hooghmisse op Onse Lieve vrouwedach lestleden ten herberghe van Passchier Enten – contrarie 't statut – met costen.

10 februari 1629 – Pieter Masseau heeft zijn renseing niet binnen gebracht – Register der boeten – SAP 251

Pieter Masseau, verweerder jeghens de pachters vande stede assysen heeschers – den bailiu mede ghevought, vande boete van xij pond parisis ter cause den verweerder gheen renseing ghedaen en heeft vande maend lauwe lestleden van zyn bieren –contrarie t'statut – med costen.

Hij is niet de enige brouwer, die dit gelaten heeft. Worden verder beboet: Jan Mazeman, Bartholomeus Liebaert, Frans Pijl, Jacob van Damme, Jacques Liebaert en Frans Moeraert.

Van deze laatste staat er: Jan Moeraert, verweerder jeghens de voroseide heeschers omme de boete van xij schele parisis ter cause den verweerder gheen billiet overghebrocht en heeft van zyn ghebrauwen cleenbier in lauwe lestleden – contrarie 't statut – med costen

Tot zijn verdediging haalt Jan aan, dat hij in deze periode geen kleinbier gebrouwen heeft.

De week later, op de 17de februari 1629 hebben de brouwers nog niet bijgeleerd.

Augustyn van Damme verweerder, jehens de pachters van de stede assysen opde biren – den bailliu medeghevoucht, heeschers, van de boete van xij pond parisis ter cause den verweerder gheen renseing ghedaen en heeft van vutleverynghe van zyn bieren vande maend lauwe 1629 – contrarie 't satut – med costen.

Beide partijen willen niet 'accorderen' of overeen komen. De verweerder, Augustyn van Damme bekent geen renseing gedaan te hebben 'upden dach verheescht by tstatuut, nemaer des anderendaechs ghepresenteert thebben tquestieuse renseing te doene – sustineerende darmede vuldaen thebben.'

'De heeschers' willen dat hij zijn boete betaalt. We nemen aan dat het daar wel zal op uitgedraaid zijn.

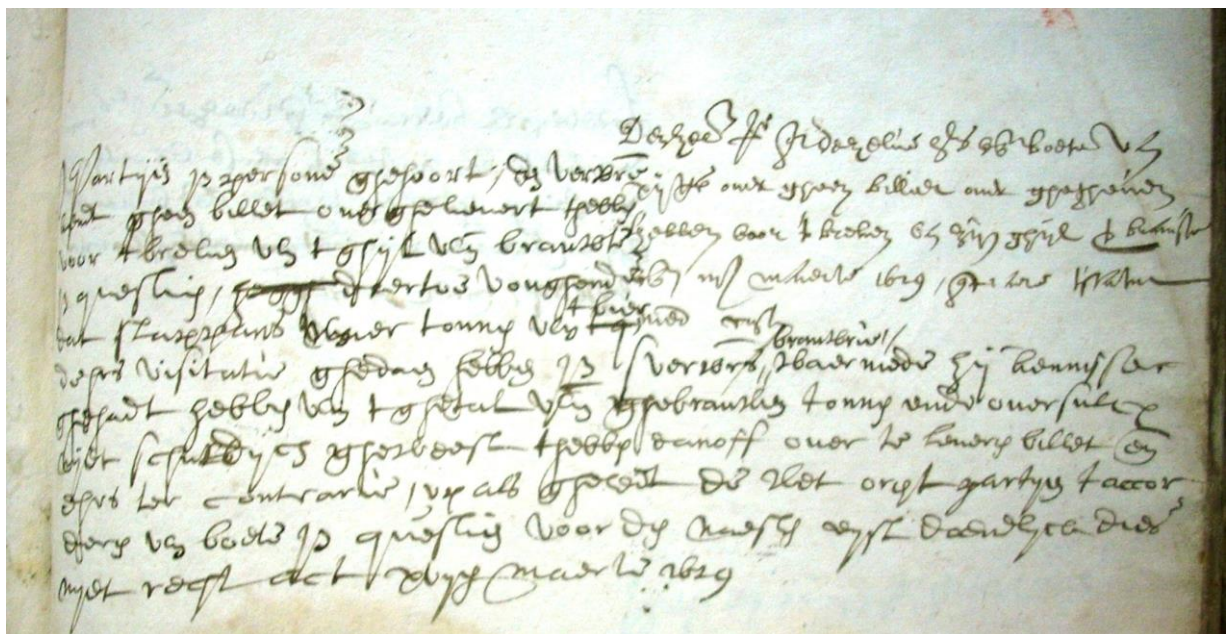
Augustyn van Damme krijgt noch een tweede boete:

de zelve verweerder jehens dezelve heeschers vande boete van xij pond parisis over gheene billiet vut ghegheven thebben voor 't breken van zyn ghyl ter brauste van iijde maerte 1629 – contrarie t'statut.

De partijen werden 'in persone' verhoord. Augustyn geeft toe geen billiet gevraagd te hebben voor het breken van 't ghyl van de brauste in questie, daertoe voughende dat stappans vier tonnen van 't bier de heeschers visitatie ghedaen ehbben inde sverweorders brauwerie, waarmede zy kennisse ghehadt heben van tghetal vande ghebrauwen tonnen ende over sulcx nyet schuldych gheweest thebben dannoff over te leveren billet ende dheeschers ter contrarie.

Het besluit van de rechtbank luidt uiteindelijk:

– up als gheledt – de wet ordonneert partijen taccorderen van de boete in questien voor den naesten – eyst doenelyck – dies nyet recht – actum xvij maerte 1629.

Het komt er toch op neer dat de brouwers en de bierpachters 'akkoord' moeten geraken. Ook nu weer is deze brouwer niet alleen, de volgende brouwers kregen ook een boete: **Jan Babelaere, Frans Scherrier, die 'onbehoorelike renseing' heeft gedaan, Lodewyck Keerne, Pieter Keerne en Robert Derycke.**

Op dezelfde dag krijgt ook Calys van Pradeels een boete:

Ook Philips Roothaer, verweerder jegens de zelfve om ghelycke boete ter cause als vooren.

28 februari 1629 – Problemen met de verhuring van 't Reepken – Subalterne Wetten

Actum ter camere den 28 february 1629

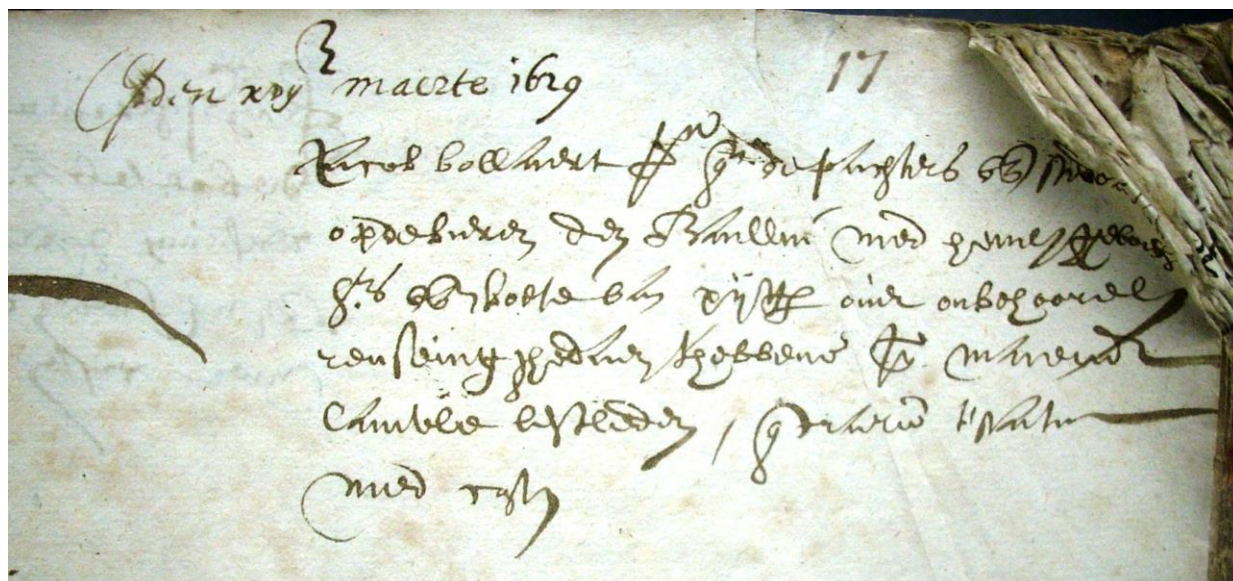
[illegible]

Willem Desneper de jonghe heeft de bovenschreven pacht angheslegghen up de conditien hier boven vermeld voor den tijd van vijf jaeren midts betaelende vijf en twintich ponden grooten 't jaers innegaende t'eerste halfmaerte 1632

17 maart 1629 – Jacques Huughelynck stelt borg voor zijn cheins - Renten

Jaques Huughelynck comparerende in persooene
kendt deuchdelick schuldich te zyn an dheer **Jan Makeblyde**
present ende accepterende
de somme van iii lxx pond xvij schele,
van leverynghen van brycken
ende diversche jaeren cheins van de erfve onder thuus daer de zelve Huughelinck woont,
t'laeste jaer ghevallen te lichtmisse lestleden,
te betaelen t'gheliefte van de voorseyde Makeblyde
ende omme hem danof wel ende ghetrouwelick te bewaeren ende verzekeren ,
medghaders van de toecommende jaeren cheins,
zoo heeft den voorseyde Huughelinck daerinne verbonden ende verobligiert ,
zoo hy doet by desen, zijnen persoon ende alle zijn goetd, meuble ende inmeuble –
present ende toecommende –
gheene ghezondert, nocht ghereserveert,
ende by speciale t'huus daer hy woont staende op d'erfve van de voorseyde Makeblyde inde
Gasthuusstraete deser stede,
een bedde ghestoffeert, een garderobe, een buffettafele, een verhuys- persse med de tafel ende
block, een slypsteen, werck bancken ende alle zijn timmerallaem
Voorts wollen ende lynnien cleederen
ende alle huuscatheil t'zinen huuse zijnde,
ende dat hiernaer t'zinen huuse zoude bevonden moghen werden
desgaders affirmerende
Actum present Denys ende Folcke schepenen
Den 17de maerte 1629

17 maart 1629 – De renseing van Jacob Bollaert – Register der boeten – SAP 251

Den xvj^{de} maerte 1629 17
Jacob Bollaert
opdracht der Bollen (mede gheheele)
gheheele als vijfde oir onbegreene
conclijng gheheele gheheele te mende
Cantale lxxij, gheheele lxxij
mede rgh

Jacob Bollaert verweerder, jehens de pachters der stedeassysen op de bieren, den bailliu med hemleiden ghevoucht, heeschers van de boete van xij pond parisis over onbehoorelick renseing ghedaen thebbende inde maendt lauwe lestleden contrarie t'statut – med costen.

20 maart 1629 – Bier op de bruiloft van Jan Beudaert - SAP123C - nummer 31- processen

xx maerte 1629

Jan Beudaert opponent verweerder hem vyndende ghe-executeert byden bailliu deser stede ten versoucke vande pachters vande stede assysen der selver stede upde bieren, heeschers van tstederecht up de helft vande bieren ghesleten in sverweorders bruyloffteeste - zecht voor myne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperinghe, dat de voornoemde executie te verclaeren, is quaet, arch ende van onweerden, vutedien zy ghedaen is gheweest opden verweerder die afgheseten is deser jurisdictie ende binnen deser stede niet en is executeerende omme raeuwe ende ongheprivilegieerde schult ende actie - zoo is de gonne in questien.

Sonder prejudicie van welcken ende daerop alvooren recht versouckende by ordenen met ghewin van costen, schaeden ende intrest, ende protesterende en verweerder daarvan niet te scheeden - zecht dat hy t'voornoemde stederecht in gheender manieren schuldich en es, zoo dheeschers oock niet en sullen proberen.

Want sverweorders bruyloffteeste ghecelebreert ende ghehouden es gheweest tot **Crombeque** alwaer d'insetene aldaer tvoornoemde recht niet onderworpen noch schuldich en zyn.

soo oock en is den verweerder die voor ende et zyn huywelick vervremt is metter woonste buuten deser jurisdictie onder de casselrie van Veurne daer hy keurbroeder is.

Ende ghemerckt dheeschers niet en sullen veriffieren, dat den verweerder in eenighe stede rechten verobligiert is tmoetten notoirelick in desen vervallen.

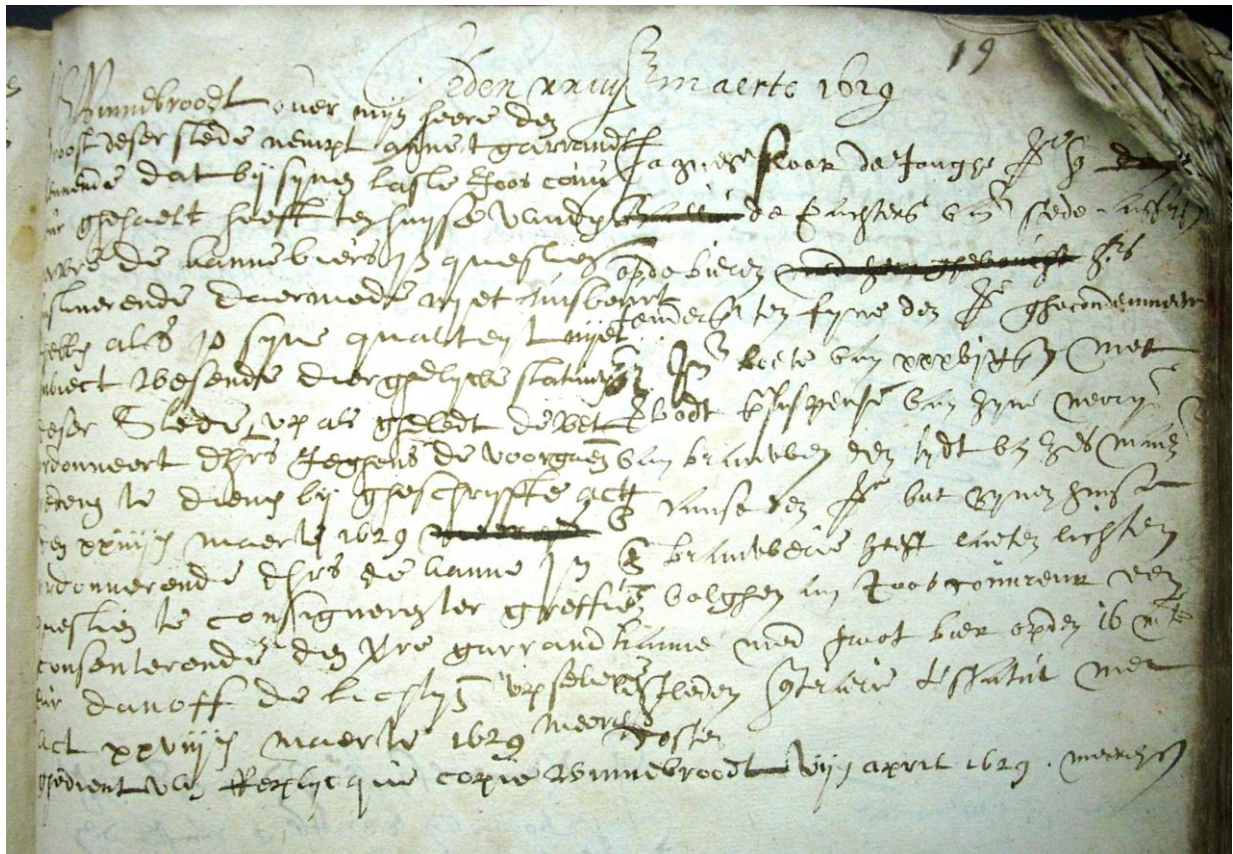
Midswelcken den verweerder concluderende, tendeert ten fyne dat de voornoemde executie verclaert zy van onweerden ende voorts dheescher thaerlieden heesche, fynen ende conclusien te zyn niet ontfanghelick nochte ghefondeert, ende dheescher ghecondemneert inde intresten vande verweerder ende costen vande processe ter tauxatie imploratie ende protestatie naer style.

28 maart 1629 – Brouwers Jacques Floor kan zich niet verbergen achter de proost SAP 123C - nummer 16 + Register der boeten SAP 251

De 24ste maart 1629 wordt de volgende aanklacht tegen Jacques Floor geformuleerd:

Jacques Floor, verweerder, jehens de pachters vande stedeassysen op de bieren, heeschers, tenderende ten fyne den verweerder ghecondemneert zy inde boete van xxxvj ponden parisis met verbodt ende suspense van zyne neirynghe van brauwen den tydt van zes maenden cause den verweerder vut zyn'en huuse ende brauwerie heeft leten lichten ende volghen an **Joos Couvreur** een kanne med groot bier opden 16de maerte lestleden contrarie t'statut – med costen.

*De verdediging is opmerkelijk: **Winnebroodt** – de advocaat – over mijn heere den proost deser stede nempt anne tgarranderen de verweerder dat by synen laste **Joos Couvreur** ghehaelt heeft ten huuse anden verweerder de kanne biers in questien, sustinerende daarmede te willen bewijzen dat de proost het statuut niet moet volgen.*

Men besluit dat de verweerder zijn pleidooi 'in geschrifte' naar voren moet brengen, wat al vlug gebeurt en wat bewaard is gebleven tussen de papieren van de processen. Daar lezen we:

Voor mijne heeren burgmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe

De pachters vande stede assysen opde bieren vande loopende jaer heescher jeghens **Jacques Floor** de jonghe ende myn heer **den proost** deser stede zynen garrandeerder, verweerders

dienende by gheschifte achtervolghend d'ordonnantie interlocutoir vande xxvij maerte 1629, zeggghende dat in deze zaecke gheen garrant en valt

als wesende materie van exces, byden voorseide Jacques Floor ghecommitteert, den welcken **als brauwer van zynen style** subject es te onderhouden ende punctelick te observeren de polyticque ordonnantien vutghegeven ende ghepubliceert op t'faict vande voorseide neerynghe ende ambacht zonder dat byde lyste van van de voorseide polyticque ordonnantie eenighe exemptie ghegheven werdt an gheestelcke persoonen ofte andere van byde brauwers ten voorseide respecte de voorseide ordonnantie te moghen contravenieren.

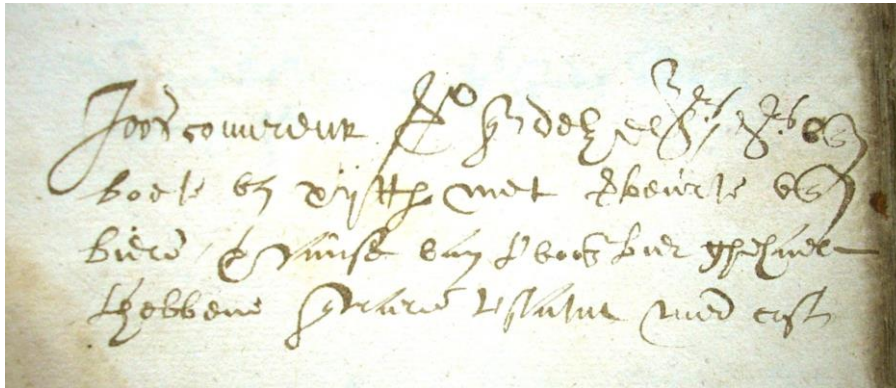
Sustinerende de voorseide heescher dat den originelen verweerder, ghecondemneert zal wesen inde boete van xxxvj pond parisic over

t'faict cause acta ghementionneert inghevolghe van t'vijde artickel van de voorseide lyste, metghaders inde costumen van de processe ter taxatie

Imploratie daerup etc.

Het belsuit staat er weer eens niet bij, maar toch ogen we aannemen dat Joos Coureur, met de proost, hier ongelijk hebben grkegen. Ook zij moten het statuut volgen en dus voldoen aan de stadsaccijnzen op het bier.

In de register der boeten, staat als bewijs de volgende veroordeling:

Joos Coureur,
verweerder jehens de
zelve van de boete van
xij pond met verbeurte
van het bier ter cause
van t'voorseide bier
ghehaelt t'hebbene
contrarie t'statuu –
med costen.

1 april 1629 – Jacob

Andries en Charels Deschuttere dodelijk gekwetst - SAP 123C - nummer 53

1 april 1629

Aen u edele heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe

Supplierende vertooght oodmoededelick **Martin Faes ende Jacob de Landscheere filius Jans**

dat zy byden bailliu deser stede gherecommandeert zyn in stricte vanghenesse ter oorzake dat zy gheweest hebben in secker confict ende ghevecht daer **Jacob Andries ende Charles Deschuttere** zouden **doodelick** ghequest gheweist hebben - danof de vertooghers inder waerheyt ontschuldich zyn -

zoo zy verhoopen hier te bewysen –

gheprobeert byder informatie preparatoire byden bailliu van de voornoemde faicte ghehouden, de welcke zy vertooghers houden voor judicieel

ende verhoopen dat byde selve informatie in teecken van dien,

bevonden wert gheculpeert te wesen inde voornoemde dootsclagh eenighe andere die ter oorsaek van ghevlucht ende fugityf zyn,

zoo u edele kenbaer es, zulcx dat de verthoonders gheen straffe dies en behoorden t'onderstaen,

employerende oversulcx reprochen van recht ende de voorzienighe discretie van u edele versouckende by maniere van provisie

slaeckynghe vande voornoemde vanghenesse -

zoo Augustyn Berg of enen andere ghemuet hebben -

ten misten op cautie juratoire ende fidejussoire van alzulcke redelicke somme als u 'edele gevynden zal te behooren

remitterende alle de selve te voorzienghe discretie van u edele twelcke doen zullen de supplianten -

verobligerende te bidden voor de prosperiteyt van de zelve u edele ende sullen weldoen.

Beliefve myne heren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe ten versoucke van den bailliu causa officij heescher

te hoorende ende examineren **Jacob de landsheere filius Jans**, ghevanghen verweerder, opde naervolghende pointen ende articlen.

In den eersten of hy opden eersten april 1629 laetsleden naer tdoen vande vespers niet en is gheweest **inde herberghe van tReepken** tot naer der zonnen onderganck, drynckende aldaer met **Frans de Landsheere, Charles de Schuttere, Jan ende Jacob Andries, Jan de Turck** ende meer andere

Ghepresentert te rechte byden bailliu op den **xxv september 1629** den persoon van **Jacob de Lantsheere filius Jans** de welcke naer examen gherespondeert ende beleden heeft tgonne hier naer volgt

1ste artikel - kendt dat article

Of aldaer tusschen alle de voorschreven persoonen niet en is zwaricheyt ghevallen, sulcx dat de keerssen vutghesmeten zyn, den verweerder ende alle d'andere elcanderren gheagresseert hebben met bloote messen, poignaerden ende ghelyck gheweire, stekende aldaer naer danderen.

Kendt tjste member van dit aricle ende raeckende het onderlynghe ghevecht hierby vermelt, zeght dat de personen in tvoorgaene article ghehaempt indifferentelick elcx **een mes ofte poignaert** in handen ghenomen hebben, sonder nochtans ghesien thebben dat zy elcanderen soudon ghegriefft ofte ghequetst hebben overmidts de keerssen gheextangeert ende vutghesmeten waerop verclaerende in zyn regard gheen mes, nochte poignaert ofte ander gheweire in zyn handen alsdanne ghehadt thebben ende oversulcx nymandt ghequest thebben

Of den verweerder met zyn mes niet en heeft ghesteken inden rick vande voornoemde Charles de Schuttere ende inden rick van Jacob Andries hemlieden infererende oopene wonden, danof zy eenighe daeghen daernaer beede overleden zyn.

Of zy oock alsdan niet eenen stock niet en heef gheslegghen op het hooft van **Jan Andries**, waarmede hy hem oock infereerde oopene wonde met effusie van bloede.

De verweerder zecht op dit artikel warachtich te syne dat alsoo in he begynsel van tquestieuse ghevecht Jan Andries hem die spreckt aggresseerde met een poignaert ghevende hem daarmede een steke in sijn ryck ofte wambais sonder effusie nochtans van bloede - hy verweerder ghenomen heeft een stock vutten handen van **Jacques Ramault**, kanpe van **Alaert Faes** wesende in tselve ghevecht ende daarmede gheslegghen tsynder defensie up ende naer het lichaem vanden voornoemde Jan Andries sonder te weten of hy Andries daarmede ghegriefft wierdt ofte nyet, synde den verweerder corts daernaer met meer andere consufselyck ghedreven gheweest tot beneden de vautekamer van de voornoemde herberghe ende van daer naer huys vertrocken.

Mids welcken den heecher concluderende, tendeert ten fyne dat den verweerder by ulieden heeren sententie diffintyfve ende over recht ghewyst ende ghecondemneert zy in alzulcke capitale honorable ofte prouffitable punitie ofte amende als uwe edele naer merite vande zaecke zal bevynden te behooren, biedende preuve ende heeschende kosten.

Ook Maertin Faes ontkent dezelfde aantijgingen.

2 mei 1629 – Marktschuimers -
SAP 123C - nummer 61 –
Processen

2 mei 1629
3 gelijke verhoren

Beliefve mijne heeren
burgmeesters ende schepenen der
stede van Poperinge ten
versoucke vande bailly causa
officy heescher
t'examineren **Magdaleyne
Boulegyn** ghevangen
verweereghe opde naervolgende
pointen den artickelen

De andere twee zijn **Charles
Violette en Jenne Hernu**

Inden eersten of zy opden eersten
feestdach laetsleden alhier niet en
is ghecommen met meenynghe
van inde merct te weiren ende
stelen de lieden beursen ende
ghelt ende in cas van
loochenynghe haer te vraeghen
wat zy alhier hadde van doene.

Of zy contrarie de placcaete niet en es vagabonderende ende bedelende achter den lande
sonder eenighe residentie te houden, versouckende
in cas van looghenynghe haere attesatie t'haerder justificatie dienende.

Mids welcken dheescher concluderende - tendeert te fyne dat de verweereghe
ghecondemneert wort in alsulcke punitie ende amende als uwe
edele zal bevynden te behooren
Imploratie etc.

Magdaleyne

Actum presene tcollegie van de wet den ijde meye 16329

De verweereghe in persone onghewet dochter - oudt xxij jaeren ghebooren van Nieupoort,
zecht van Nieupoort ghecommen te syne saterdaechs voor de feeste deser stede ende alhier
ghearriveert swoensdachs daernaer met intentie van te gaen besoucken haeren broeder
dienende als soldaet opgheschreven onder de recruten van Belle, gevraecht up dese point ten
interrogatoire zeght de selve t'ontkennen end danoff nyet te syne.

Gehoort de calaigne ghedaen byden bailliu ten laste van **Jenne Hernu, ende Magdaleine
Boulenqien**, ghevanghen verweereghen, ende up als gheledt - burghmeesters

ende schepenen recht doende ter maninghe van de ampman in de name van de bailliu - hebben de voornoemde verweereghen gheordonneert ende ordonneren by desen te vertrecken buten deser stede ene jurisdictie binnen zonneshyne interdicierende de selve meer daerinne te commen op peyne van arbitrairlyck ghecorrigeert te worden
Actum present tcollegie vande wet den ijde mey 1629

Jenne Hernu verklaart het volgende:

De verweereghe in persone ghevraeght op dese interrogatoire seght ghebooren te syne van **Bethune** ende jeghenwoordelyck te bedelen achter lande- zegghende alhier ghecommen te syne met intentie van te gaen besoucken haeren broeder ghenaeamt Ghuy Fernu - cordrayer wonende te Nieuport - sonder intentie gehadt thebben van eenighe diefte te committeren - ghevraecht naer haere attestatie zegt gheen thebben.

Beliefve mijne heeren burgmeesters ende schepenen der stede van Poperinge ten versoucke vande bailly causa officij heescher t'examineren Charles Violette ghevangen verweerder opde naervolgende pointen den artickelen

Inden eersten of den verweerder alhier niet en es ghecommen den eersten feestdagh deser stede, met meeninghe van op de marct te weiren ende stelender lieden beursen ende ghelt ende in cas van loochenynghen hem te vraeghen, wat hy alhier hadde van doene.

Charles Violette ghehuwet man oudt xxj jaeren ofte daerontrent, gheboren van Brughe, sargeweaver van synen style,
ende jeghenwoordelyck soldaet onder tghebedt vande capiteyn Lemberghe - ligghende upde zuudtleye tusschen Ghendt ende Brughe -
zegt van daer ghecommen te syne ende hem daer ontmaect thebben van de selve compagnie sonder passeport met intentie van te gaen tot Belle omme hem aldaer te doen upschryven onder de recruten diemen te Belle voornoemd is upschryvende.

Of den verweerder alhier niet en es ghecommen met eene vrouwe, daermede hy achter den lande loopende, bedelende, **boelerende ende vagabonderende** ende in cas van loocheninghe te versoucken zyne attestatie tzynder justificatie dienende

Ontkend dit article zegghende ghehuwet te syne ende dat syn vrouwe met een kyndt van hier vertrocken is ende ghevraecht of hy attestatie heeft van syn huwelyck seght dat neen, nemaer dat syn huysvrouwe de selve verlooren heeft ende dat hy ghetrauwet is inde stadt van Andwerpen gheleden twee jaeren inden kercke van Ste. Jooris.

Of hy verweerder niet en es in dienst avn de conincklycke majesteit van Spaignen, onder den capitein Lemberghe ende of hy niet en es ghegaen vut het fort ghenaeamt te Meulenwale, daer eenighe vande voorseide compaignye zyn ligghende sonder consent van zynen voornoemde capitein hebende alzoo zyne compagnie gheabandonneert ende zyn vendel ontloopen.

Den verweerder in persone kendt dit article, segghende syn voornoemde vendel als inder tyt verlaeten ende gheabandonneert thebben by faulte van betaelinghe met intentie van hem te begheven onder de recruten tot Belle alsvooren.

Mids welcken den heescher concluderende tendeert ten fyne dat den verweerder ghewyst ende ghecondemneert wert in alsulcke punitie ende amende als uwe edele

zal bevinden naer merite van de zaecke te behooren imploratie etc.

27 mei 1629 – Een vreemde komt wonen – Register der boeten – SAP 251

Jacob Bollaert, verweerder, jehens den bailliu, heescher van de boete van iij pond cause den verwereder ghebroken ende gheweert heeft een huus

Joos Michielsen, verweerder, jehens den zelve van een boete van xxx pond parisis ter cause den verweerder is commen woonen vremde zynde, binnen deser stede zonder consent – met costen.

SAP 50d - 1629 - 9 juni 1629 - Ommestelling

Ter vergaederynghe van de balliu, wetten, raeden ende notable upden ix juny 1629

Is gheresoleert te doene by tccllegie vande wet eene generale ommestellynghe ten laste vande ghemeene insetene deser stede ende jurisdictie vande portee als de voorgaende omme daermeede te betaelen de tegenwoordighe lasten daermede de stede staet belemmert te syne ende namentlyck omme te vulcommen ende betaelen tgonne daerinne de stede ghequotiseert is inde carroywaghens daermede tplat lande van Vlaenderen belast is by syne majesteit.

16 juni 1629 – Het haantjesgedrag van Jaecques le Cocq - SAP 123c - nummer 60
16 juni 1629

16 juny 1629
Beliefve mijne heeren burgmeesters ende schepenen der stede van

Poperynghe ten versoucke vande bailly, causa officij, heescher te hooren ende examineren den persoone van **Jaecques Le Cocq** ghevanghen verweerder opde naervolghende pointen ende artickelen

Actum present tccllegie van de wet den xvjste juny 1629

Eerst of hy tsondachs xijjde vande maendt van meye laetsleden ontrent den neghen heuren in de avont niet en es ghecommen met **Pieter Verschote** tot voor den huuse van **Frans**

Scherrier, alwaer **Jean le Dour filius Mahieu** was sittende opden banck diviserende met **Remy le Boucq**.

Den verweerder gheexamineert in persoone kendt dit article.

Of den verweerder zouckende questie te maecken niet en vraechde jeghens den zelven Jean Le Dour of hy met hem wilde gaen dryncken - daerup den zelven le Dour verandwoorde dat hy wel wilde met den verweerder dryncken nemaer niet met Pieren - denoterende **Pieter David**, die acht ofte verthiendaeghen daer te vooren met den verweerder jeghens den voornoemde Le Dour ghevochten hadden.

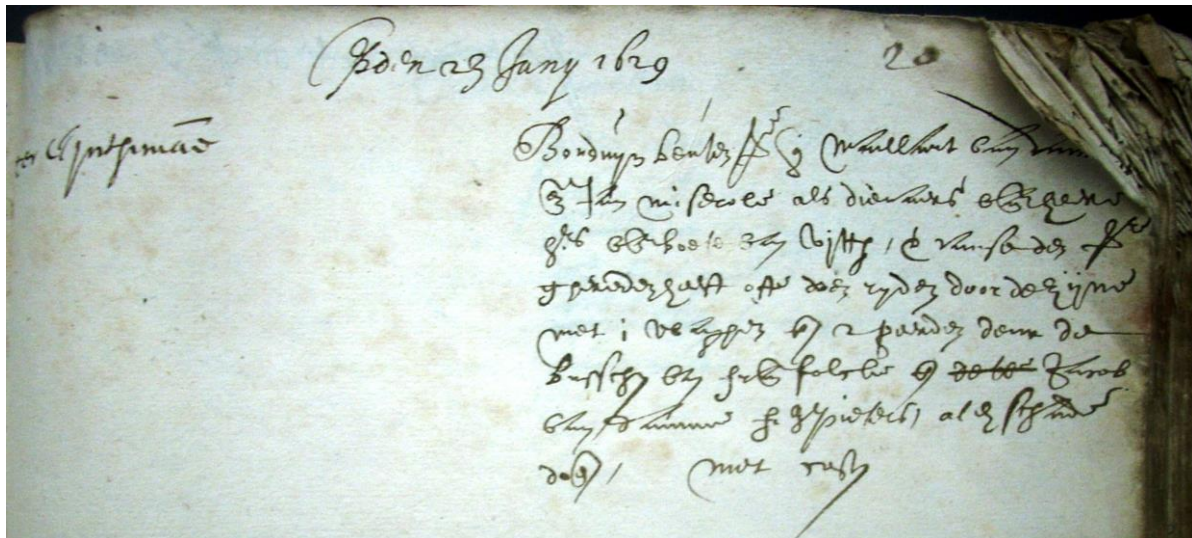
Kendt dit article ghereserveert dat hy die spreckt gheen queste en sochte

Of daernaer **Pieter Verschote** ende den verweerder niet en aggresseerden elck met een bloot mes.

Ende den voornoemde Le Dour gheloopen zynde int huus vande voornoemde Scherrier ende commende met **eenen besemsteert** inde vloer vande zelve huuse of den verweerder met den zelve Verschote niet en zyn gheloopen inde voorseide vloer byden voorseide le Dour ende of den verweerder hem aldaer niet en heeft ghesteken met een mes in zynen rechteren arm, hem aldaer infererende eene oopene wonde, dannof hy enighe daeghen daernaer overleden es.

Secht t'ontkennen dit ende tnaervolghende article als gheen mes in sijn handen alsdanne ghehadt hebbende nemaer dat Pieter Verschote vervolght heeft den overleden tot inde vloer vande huyse van Frans Scherrier met een mes, staende hy die spreckt alsdanne buuten den huyse vande voornoemde Scherrier upde straete sonder by ende present gheweest te syne als den overleden ghequest werdt, hebbende hy die spreckt binnen huyse ghelopen upden roep ende romoer vande voornoemde overleden als wanneer den voornoemde Verschote bekende dat hy den overleden ghequetst ene ghesteken hadde met een mes.

Mids welcken den heescher concluderende tendeert ten fyne dat den verweerder by ulieden heeren sententie diffinityfve ende over recht ghewyst ende ghecondemneert wert in alsulcke corporele ofte andere punitie ofte amende als uwe edele naer merite vande zaecke zal bevynden te behooren heesch boete ende costen.

Boudewyn Beuten, verweerder jeghens Maillaert van Damme ende Jan Miserole als dienaeres vande heere, heescher vande boete van vj pond parisis ter cause den verweerder ghereden heeft ofte doen ryden door de zyne met j waghen ende 2 peerden deur de bbusschen van Frans Folcque ende Jacob van Damme filius Pieters – al de schade doende – met kosten.

Corenlis Deroo, verweerder jghens den bailliu causa officye, heescher – *verder niet ingevuld*

27 juni 1629 – Clinckemaille en 't Gaeperken – Renten

Christiaen Clynckemaille en Christyne zyn huusvrouwe –
 comparerende in persooene,
 kennen ende belyden wel ende deughdelick vercocht thebben aen ende ten proyffyte van
Joos Seys de jonghe,
 een erfvelicke losrente van vij ponden parisis by jaere – den penningh xvj –
 voor de somme van xvj pond grooten vlaems byde voorseide comparanten danckelick ontfaien
 Innegaende heden date deser –
 te lossen teenen payment midts oplegghende ende verbyndende daerinne een huus, erfve
 ende catheilen staende ende ligghende opde Werfstraete deser stede,
 van westen de zelve straete,
 van oosten ende zuuden de kynderen Jan vande Clyte
 ende van noorden **tGappaertgen**,
 voor desen onbelast mede ynnynhge naer coustume
 Actum present Rebaut, burhgmeester, Wyts, Floor, Baert ende Leuruy, schepenen den 27ste
 juny 1629

30 juni 1629 – Jacques van Eeclo van het podium gesmeten - SAP 123C - nummer 56 –
 processen

Ghedient den lasten juny 1629

Heesch omme **Jacques van Eeclo** heesher in materie van reparatie ende injurien jeghens
 ende tot laste van **Pieter Dubois** verweerder, voor mijne heeren
 burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe.

Alvooren alsoo niemant gheoorlooft en es een anderen te injurieren tzy met woorden ofte met wercken up peine van t'incureren de boeten ende amenden daertoe ghestatueert metghaders den gheïntresserden te betaelen al sulcken schade ende intrest als hy deur de selven injurien gheleden ende ghesupporteert heeft. Dies nietjeghenstaende heeft den verweerder hem vervoordert ten ommeganghe laestleden 1628 den heescher staende op een cant vande stellaige van de marct daer men ghewoon es gheestelicke spelen ende historien te vertooghen omme aldaer te betere de processie te moghen zien passeren, heeft den verweerder hem vervoordert den heescher sonder redenen ofte occasie af te werpen ende steecken van de stellaige hem daerdeure grootelicx quetsende ende grievende in zyn hooft deur welke quetseure den heescher ghenootsaecht es gheweest bed te houden ende zyn werck te laeten den tyt van een maent ende wel twee maenden voor anderenstont de selve quetsuren opgeheelt es gheweest in grooten schade ende intreste van hem. Cause dat den heescher sverweerders laste es dienende van dezen heesch nemende ende mackende daerby de naervolghende conclusien.

Tenderende bydien ten fyne den verweerder sententie van uwe edele ghecondemneert wezen anden heescher te betaelen over syn verlet schade ende interest pyne smart deliceten spyse ende anderssins de somme van vijf ponden grooten vlaemsch metghaders voor zekere vrouwe den heescher bezocht begaen ende bestaen hebbende met montcost te discretie van uwe edele ende om meester Michiel Arnoudt den heescher hebbende ghecureert de somme van vier ponden grooten - ceure an meester Vincent Yserbrant de somme van xxiiij pond - biedende preuve met heesch van kosten Imploratie ende protestatie naer style

30 juni 1629 – Fornicatie met de maarte – Register der boeten – SAP 251

Op den laetsten juny 1629

Pieter Diedeman, verweerder, jeghens den bailliu, causa officij, omme de boete van vj pond parisis ter correctie ten discretie van de wet, ter cause van fornicatie ende concubinat by hem ghenomen met Mechelyncken Feys zyne dienstmaerte – met kosten.

't Voorseide **Mechelynken Feys**, verweereghe jeghens den zelve bailliu, heescher – ook ghelycke boete causa als vooren

Jan van Belle filius Passchiers ende Marie Doones zyn huusvrouwe, verweerders, jeghens den bailliu, causa officij, heescher, van de boete van elck vj pond parisis emmers ter discretie vande wet ter cause van de fornicatie by hemlieden ghenomen voor haerlieden huwelick – met kosten.

2 juli 1629 – De vleeselijke conversatie van Andries Rebaut - SAP124B - processen 1631 nr. 1
--

Informatie preparatoire gehoord byden bailly ende my onderschreven wetschepene der stede van Poperynghe opden ijde july 1629

Maeyken Schoonaert verlaeten huusvrouwe van **Michiel vande Steene**, woonende binnen de voorseide stede, oudt xxxij jaeren ofte daertontrent, verclaert ende deposeert op eedt

daertoe hooghelick bemaendt zynde, dat d'heer **Andries Rebaut** ten diversche stonden becommen heeft by haer deposante haer verweckende ende praemende **tot vleesschelicke conversatie**, zulcx dat eindelynghe denzelve Rebaut met haer de zelve conversatie volbracht heeft,

ende by haer deposante ghewonnen eene vrucht daarmede zy jeghenwoordelick zwaer gaet verclaerende dezelve vleeschemicken convesatie ghebeurt te zyne inde huuse van Jan Lambert daer zij jeghenwoordelijk woont, ende de deposante eenighen tydt daernaer den voornoemde Rebaut

te kennen ghevende dat zy dies zwangher gheworden was, soo ist ghebeurt dat hy Rebaut ghesonden heeft ande deposante by Cathelyne, de huusvrouw van de voornoemde Lambert, **in een van zyn handschoen vyfthien stucken van acht schellen grooten**, haer zegghende vut den mondt vanden voornoemde Rebaut - zoo zy haer verclaerte - dat zy daarmede zoude gaen tot Armentiers - wesende een ander bisdom - ende aldaer secretemick ghelegghen van kynde, ende de zaecke bedecken en zoude den vermelden Rebaut haer van als bezocht hebben, zulcx dat zy alsdan van alhier vetrock tot Armentiers voornoemt, ende aldaer een corten tydt ghewoont

hebbende, wiert ghenoodtzaect van aldaer te vertrecken, ghedeurende welcken tydt zy schreef ande vermelden Rebaut - onder de couverte van de voornoemde Lambert - ten fyne hy haer zoude zenden eene somme ghelt,

ofte by faute van dien dat zy moeste keeren - is tot Armentiers gheen borghe vermoghende waerop den voornoemde Rebaut gheen andwoorde en schreef -

zynde middelertydt ghebeurt dat hy deur de voornoemde Cathelyne Lamberts haer dede zegghen altyts zyn eere te bedecken ende begheerde inghevalle zy een knechtgen ghebaert hadde dat men tzelve zoude **naemen Andries**,

volghende zyn naeme, ende dat hy t'zelve en zyn moedere wel zoude assisteren, voorder ghevraecht - zecht dat zy binnen onderhalf jaer niet en heeft gheweest int gheselschap van haeren man, woonende tot Marcque ofte daerontrent - ende hangende de depositie preparatoire by haer ghedaen voorde notaris vander Kynderen, daerby zy verclaert heeft den voornoemde Rebaut int gonne voorschrevne niet beschuldicht te zyne, zecht ende deposiert opden voornoemde eedt, dat tzelve gheschiet is deur de persuasie ende subornitie vande voornoemde Rebaut, by hem ghedaen doen deze de voornoemde Cathelyne Lamberts - dar de deposante woont -

de welcke snuchtens ghenommen heeft, voor haer bedde, zegghende ick comme vanden burgmeester Rebaut, die my belast heeft u te zegghen ende te bidden dat ghy als heden zoudt deposeren voor notaris ende ghetuughen dat hy gheen schult en hadde van t'gonne voorschreven,

ende dat den voornoemde Rebaut haer daervoren zoude doen gheven twyntich ponden grooten ende haer zoude doen caemeren, want hy niet nen begheerde datdee deposante vele verkeerde onder t'volck,

zoo den voornoemde Cathelyne haer declareerde,

zulcx dat de deposante deur de voornoemde

belofte haer liet ghezegghen, ende deposeerde naer de vragehe ande zelve Rebaut by notaris ghedaen, twelcke zy revoceert, sluitende daarmede haere depositie

Ondergheteekent **Mayken Schoonaert**.

Cathelyne Quidts, huusvrouw van Jan Lambert, oudt xxxv jaeren ofte daerontrent, heeft ghetuucht ende ghedeposeert - zoo zy doet by desen -

op eedt solemneel, bemaendt zynde, dat d'heer Andries Rebaut ten verscheeden stonden thaeren huuze ghecommen ende ghediscoureert heeft met Mayken Schoonaerts, verlaeten

huusvrauwe van Michiel vande Steene, zonder yet onderlincx by hemlieden t'hebben ghesien, dan eens haer ghevende een zoentgen, ende t'zelve Maeyken bevrucht zynde, zeide jeghens de deposante dat zy wel wilde spreken de voorseide Rebaut, zulcx dat de zelve deposante op haere begheerte ghegaen heeft tot den voornoemde Rebaut hem 't selve te kennen ghevende, waerop hy andwoorde, dat hy met tvoornoemde Mayken niet van doen en hadde, ende dat hy noint met haer - raeckende eenighe vleesschelicke conversatie - gheen ghemeens en hadde ghehad - zynde ghebeurt corts daernaer, dat den voornoemde Rebaut de deposante vyndende ontrent Onse Lieve Vrouwe kercke, clappende je ghens den cappellaen aldaer, haer ghegheven heeft in een handschoen zes podten grotoen vlaems, in stucken van acht schellinghen grooten, zegghende dat zy t'zelve zoude tellen ende gheven inde handen van tvoornoemde Maeyken Schoonaerts, twelcke zy ghedaen heeft ende dat zy daarmede zoude gaen wonen inde stede van Armentiers - twelcke zy dede - alwaer zy eenen corten tydt gheweest hebbende - gheschreven heeft an sdeposantes man een briefveken - inhoudende dat zy aldaer haeren cost niet en conste winnen, overzulcx moeste keeren naer huus, ende meer zaecken, de deposante vut memorie, twelcke by haer gherapporteert ende te kennen ghegheven wiert ande voornoemde Rebaut, zegghende hy Rebaut dat zy wederkeere, ten gaet my niet aen, ende derghelycke, ick en hebbe gheen schult daervan, ten is myn kyndt niet, en zulcke propoosten, ende op een ander tydt daernaer, heeft den voornoemde Rebaut haer andermael toeghesproken, zegghende dat zy tvoornoemde Maeyken zoude spreken omme te deposeren raeckende t'voornoemde faict, voor de notaris, t'welcke zy dede, hebbende haer deposante belooft voor haere ruusie ende moeyte een stick goudts ende op een ander tydt heeft de voornoemde Rebaut haer deposante gheseyt - sprekende van tvoornoemde Maeyken - indien zy zes ponden grooten wil hebben, ick salt haer noch gheven, midts acquyt, hebbende oock verstaen van tzelve Mayken, krycht van de voornoemde Rebaut, al dat ghy condit, indien ghy xx pond grooten crycht ghy zult d'helft hebben, ende dus den voornoemde Rebaut spekende, zeide van t'voornoemde Mayken dat zy doe als een vrouwe met eeren - ick salse assisteren ende niet zien op een cleene. Sluutende daarmede haere depositie onderteeckent by laste Cathelyne Quidts, huusvrauwe van Jan Lambert onderstont, aldus ghehoort ende ghedeposeert ten daeghe voorschreven, toorconde als wetschepene, onderteeckent Baptist vander Kynderen.

Informatie preparatoire ghehouden byden bailliu ende my onderschrven wetschepene derstede van Poperinghe tot laste van Andries Rebaut den xijde july 1629

Simon Claegnet, schoemaerker woonende binnen der voorschreven stede - oudt xxxvij jaeren ofte daerontrent - tuucht ende verclaert op eedt by hem inde handen vane bailliu ghepresteert, dat hy inde zomere vande jae 1628 ghesien heeft den voornoemde Rebaut ten drye ofte vier stonden commen ten huuse van Jean Lambert daer Mayken Schoonaert, verlaeten huusvrauwe van Michiel van de Steene alsdan woonde, hebbende hem Rebaut onder anderen ghesien spreken ende diviseren jeghens t'zelve Maeyken in de vloer ten twee ofte drye diversche reisen, zonder dat de depositant conste weten wat tusschen hemlieden ghetraecteert wiert, als tzelve van vut zynen huuse - wesende jeghens over het huus van de voornoemde Lambert - neit hebbende connen verstaen, sluttende hiermede zyne ghetuughenese, toorconde onderteeckent by laste **Simon Claegnet** met een marcq

Suzanne Dubois, filia Jans – jonghe dochter te huwen - oudt xix jaeren ofte daerontrent -

tuucht ende verclaert op eedt daertoe byden balliu ten heiligen ghestaeft, dat zy vande maendt van ougst 1628 tot inden plocktyt van de hoppe - inde zelve jaere ghewoont heeft met Jean Lambert, alwaer oock woonde Maeyken Schoonaert, verlaeten huusvrauwe van Michiel vande Steene, hanghende welcken tydt de deposante ghesien heeft aldaer commen Andries Rebaut, zegghende hy Rebaut jeghens t'zelve Maeyken - die in de vloer was naeyende - datzy by hem commen zoude, zynde de zelve Rebaut ghegaen innewaert tot opde vaute met t'zelve Maeyken, alwaer zy een deel tyts gheweest hebbende, tsaemen sonder nochtans te weten hoe langhe, nocte te weten, wat aldaer by hemlieden ghetracteert wiert. Sluutende hiermede hare ghetuughenesse – toorconde onderteekent by laste Suzanne du Bois, met een marcq.

Claeyse de weduwe van Frans Vermaerle, gheswooren vroegvrauwe deser stede van Poperynghe, oudt lxxix tjaeren ofte daerontrent - tuucht ende verclaert op eedt by haer inde handen van de bailliu ghepresteert dat Maeyken Schoonaers verlaeten huusvrauwe, van Michiel vande Steene s'maendaechs negensten vande jeghenwoordighe maendt july 1629 ghecommen is byde deposante thaeren huuse ontrent de neghen heuren voor den noene, de welcke ande deposante zeyde dat zy den aerbeydt opden hals hadde, versouckende dat de deposante met haer naer huus zoude commen om haer in haeren noodt t'assisteren ende helpen, zyn alsdan de deposante met tvoorschreven Maeyken ghecommen tot int huus van Jean Lambert daer t'zelve Maeyken woonde opden soldere, alwaer de deposante haer alleene ghevonden heeft met t'voorschreven Maeyken ende alsoo de deposante terstont daernaer teecken zach dat

tvoorschreven Maeyken haere vrucht zoude baeren, heeft de deposante ghevraecht of de zelve vrucht by haer ghewonnen was met haeren man - daeroppe zy verandtwoorde 'dat neen', daernaer vraechde de deposante ende zeide dat zy opde verdoemenesse van haere ziele zoude zegghen, wye dannof vaeder was ende dat zy den eighen vaeder van de zelve vrucht haer zoude te kennen gheven, ende alzo de deposante vraechde of den vaeder vande zelve vrucht was woonende tot Ypre, zeyde t'zelve Maeyken 'dat neen', nemaer dat de zelve haere vruchtby haer ghewonnen was by **Andries Rebaut** end dat den zelve Rebaut dannof den vaeder was, twelcke tvoorseide Maeyken zeide ende verclaerde op eedt ende op haere ziele verdoemenesse,

hebbende oock t'zelve Maeyken alsdan verclaert dat zy gheene schult raeckende de voorseide vrucht van andere en hadde,
verclaert voorts de zelve deposante dat tvoorseeide Maeyken haer vutten aerbeyt naer dat zy ghelegghen is gheweest ten diversche reisen ghezeyt heeft dat den voornoemde Rebaut ende niemant anders van haer kyndt vaeder was,
Sluutende hiermede haere ghetuughenese,
Toorconde onderteeckent by laste Clayse de weduwe Frans Vermaerle.

Cathelyne Quidt, huusvrauwe van Jan Lambert, oudt xxxvij jaeren ofte daerontrent, tuucht ende affirmeert op haeren eedt ende vrouwewaerheyt - daertoe byden bailliu hooghelick bemaendt, dat zy maendaeghe laetstleden wesende den ixde july 1629 ontrent den thien heuren voor noene gheweest heeft opden voorsolder van haeren huuse by Mayken Schoonaert, huusvrauwe van Michiel vande Steene, gaende in aerbeyt, alwaer oock was Claeyse de weduwe Frans Vermaele, ghezwooren vroevrauwe deser stede van Poperynghe, alwaer de zelve vroevrauwe jegghens tvoorschreven Maeyken zeide ghedeurende de voorschrevne aerbeyt, dat zy niet en hadde te vraghen wye datter vaeder zoude wesen van de kynde dannof zy bevrucht was, ghemerct dat zy geen en man hadde, daeroppe t'zelve Maeyken voor andwoorde zeide, dat haeren man dannof den vaeder niet en was,
daernaer vraechde de voorschreven vroevrauwe jegghens t'voorschreven Maeyken of den man van Ypre danof den vaeder was, - seide tzelve maeyken, **zoud ick myn cousyn in schaede brynghen, t'is Andries Rebaut**,
ende naer dat de deposante jegghens t'zelve Maeyken andermael seyde dat zy zoude zien wat zy maecte, overmits dat de deposante by ende present was gheweest als Jan Braem -woonende tot Ypre jegghens haer ter causen van haere voorschreven vrucht gheaccordeert hadde, seide t'zelve Maeyken andermael dat den voornoemde Rebaut dannof den vaedere was,
zynde de deposante daarnaer ghegaen vut haeren huuse, omme noch andere vrouwen te ghecryghen om haerlieden inde voorschreven aerbeyt t'assisteren ende is tvoorschreven Maeyken voor sdeposantes wederkeren van haren kynde verscheen
Ghetuucht vorots de deposante vutten mondt van 't voorschrevne Maeyken ten distyncte stonden verstaen t'hebben dat t'kyndt dannof zy bevrucht was - eenen rycken vaeder hadde,
Onderteeckent by laste Cathelyne Quidt huusvrauwe van Jan Lambert.

Jan Lambert, schailiedecker van zynen tyle - oudt xl jaeren ofte daerontrent - tuucht ende verclaert op eedt dertoe byden bailliu ten heilighen ghestaelt dat Andries Rebaut over vyf maenden ofte daertontrent ghecommen is met eenich pampier in zynen hadt ten huuse vande deposant - vraegghende naer Maeyken de huusvrauwe van Michiel vander Steene, de welcke by sdeposants huusvrauwe van boven gherouppen ende beneden ghecommen zynde, is den zelve Rebaut met tvoorschreven Maeyken op haere caemere wesende de voorsoldere ghegaen, ende aldaer niet langhe lettende is den voornoemde Rebaut nederwaert ghekeert ende van aldaer vertrocken,
Verrclaert oock den deposant dat t'voorschreven Maeyken an hem gheseyt heeft over zeven maenden ofte daerontrent - den precisen dach hem zynde vut memorie - dat zij bevrucht was ende dat zy tzelve zoude te kennnen gheven ande bailliu deser stede opdat zy ter zelve causen by hem zoude anghesproken wesen, zegghende dat zy den zelve rucht ghewonnen hadde by Andries Rebaut, end alsoo den deposant ant t'voorschreven Maeyken gheseyt hadde hy den bailliu dannof ghesproken hadde, zeyde tvoorschreven Maeyken dat zy den voornoemde Rebaut ande voornoemde bailliu ter causen van de voorschreven saecke zoude accuseren - ten waere hy Rebaut haer eenich ghelt gaeve -

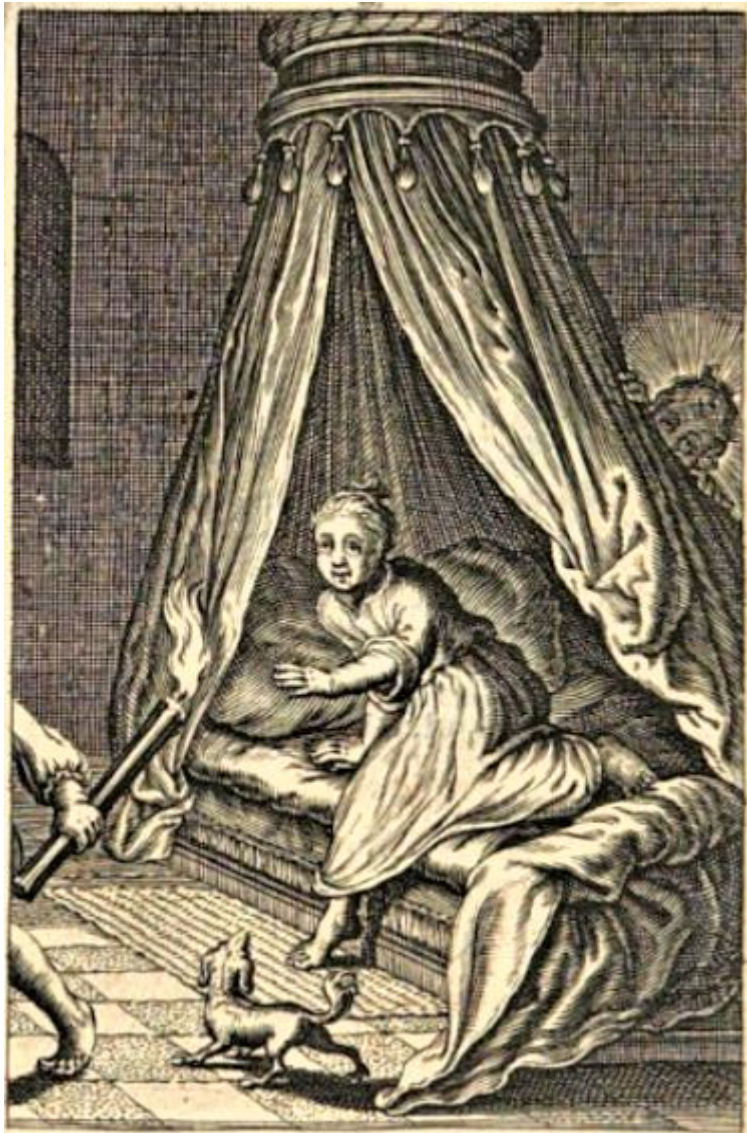
Ghetuucht oock den voornoemde deposant dat hy ten vele ende diversche tyden ten versoucke van 't voorschreven Maeyken ghegaen is byden voorschreven Rebaut ten fyne hy Rebaut haer soude commen spreken, twelke hy telckerwaerf refuseerde, segghende hy Rebaut dat hy gheen schult van haer en hadde, **ende dat hy de macht niet en hadde om een kyndt te maecken**, oversulcx dat hy haer gheen ghelt en wilde gheven, nemaer daer toe het hem liever de helft van zyn goet zoude kosten
Sluutende hiermede zyne ghetuughenesse,
Toorconde onderteeckent Jan Lambert.

Jan Vermaerle, aerbeyder, woonende binnen deser stede van Poperinghe -
oudt xlij jaeren ofte daerontrent -
tuucht ende verclaert op eedt dat hy over eenighe maenden ghegaen is met Maeyken Schoonaert huusvrauwe van Michiel vande Steene,
van vut dese stede tot inde stede van Armentiers, draeghende den deposant haer paexken ende kyndt - twelcke stede van Armentiers t'voorschreven Maeyken ter presentie van de deposant dede onderhooren om eene caemere te heuren - hebbende den deposant verstaen vutten mondt van tzele Maeyken dat zy bevrucht was ende dat den gonnen diede zelve vrucht by haer ghewonnen hadde rycke ghenouch was,
ende haer aldaer hadde ghesonden ende beloofd 't onderhouden, sonder dat nochtans t'zelve Maeyken yemandt ghenaeamt heeft, ende is den deposant van haer alsoo vertrocken, sonder meer verstaen thebben
Sluutende hiermede zyne ghetuughenesse
Toorconde onderteeckent frns vander maerle

Simphoriaen de Radt, landsman woonende binnen deser stede van Poperinghe - oudt lxiij jaeren ofte daerontrent
tuucht ende verclaert op eedt daertoe byden bailly ten heilighen ghestaeft, dat Andries Rebaut over twee jaeren ofte daerontrent den deposant anghecomen is opde Oude Maerckt deser stede, gheckende met hem deposant ter presentie van Robert Duflocq
ter oorsaecken van zeker kyndt byden deposant - zoo hij zeide - buuten huwelicke ghewonnen, vraeghende en zelve Rebaut jeghens hem deposant of hy gheene knaepen en hadde op wiens hals hij tzele kyndt hadde moghen wentelen, ende alsoo den deposant dannof vraeghde d'interpretatie - zeyde den voornoemde Rebaut jeghens hem deposant, cont ghy niet doen ghelyck ick doe, waermede den deposant van aldaer vertrocken is,
Sluutende hiermede zyne ghetuughenesse
Toorconde onderteeckent by laste
Simphoriaen de Radt.

Jan Lacocq, vettewarier, woonende binnen dese stede van Poperynghe - oudt lj jaren ofte daerontrent, tuucht ende verclaert op eedt dertoe byden bailly
ten heilighen ghestaeft dat hy over tee jaeren ofte daerontrent gheweest heeft binnen dese stede int hof van Sint Andries alwaer de ghildebroeders
vergaedert waeren ende onder adnere Andries Rebaut, Simphoriaen de Radt, Jan Minne, Pieter Craeye - dende deposant ende andere, alwaer onder andere den
voornoemde Rebaut verhaelde hooghe nee overluut jeghens den voornoemde Simphoriaen de Radt, dat hy verstande hadde, dat en voornoemde Simphoriaen
een kyndt buuten huwelicke hadde ghewonnen, twelckeden zelve Simphoriaen gheloochent hebbende, vraeghde den voornoemde rebaut jeghens den zelve Simphoriaen of hy
gheen knaepen en hadde ende of hy jeghens hem Rebaut om advies niet commen en conste -
daertoe voughende

den elve Rebaut sprekende jeghens den voronoemde Simphoriaen - hebt ghy niet ghesien wat ick met Jan de vos ende Christiaen Maezen ghedaen ehbbe, ende hoe ick hemlieden vutghestelt hebe, de redene van zyne wetenschap is dat hy tgonne voroschrevne ghesien ende ghehoort heeft sluitende hiermede zijne ghetuughenesse toorconde onderteeckent jan lecocq

Pieter vande Goosteene filius

Jans - woonende binnen de voorseide stede, schoemaecker van zynen stle, oudt xxxiiij jaeren ofte daerontrent verclaert end ghetuucht op eedt daertoe byden bailly ten heilighen ghestaeft, dat hy over xv maenden emmers by den tydt dat maeyken

Schoonaerts huusvrouwe van Michiel vander Steene woonende ten huuse -van Pieter Schoonaert haeren broeder, ghesien heeft Andries Rebaut ten diversche tyden ende daeghen commen inde voorseide huuse van Pieter Schoonaert, vraeghende t'elckerwarf naer tvoorschreven Maeyken, ende gaende by tzelve Maeyken opde vaute daer zy woonachtich was, aldaer blyfvende zomwylen een heure, zomwylen een halve heure ende derghelycke, sonder te weten wat by hemlieden aldaer ghedaen was ende ghevraecht hoe dicwils den voornoemde Rebaut aldaer ghecommen hadde, seyde den deposant tzelve gheschiet te zyne ten minsten

zeven ofte achtmael - de rede van zynen wetenschap es dat hy tgonne voorschreven ghehoort ende ghesien heeft, werckende ten huuse vande voornoemde Schoonaert, onderteeckent by laste Pieter vande Goosteene.

Gheleyn de Slype, joncman te huwen, schoemaecker van zynen style, oudt xx jaeren ofte daerontrent, tuucht ende deposeert op eedt, daertoe by den bailly hoghelick bemaent dat hy over xv maenden - emmers ten tyde dat **Mayken Schoonaert** huusvrouwe van Michiel vander Steene woonde met Pieter Schoonaert haren broeder - ghesien heeft **Andries Rebaut** commen ten diverssche ende vele stonden ten minsten twyntigch ende meer, ten huuse van de voornoemde Schoonaert, vraeghende t'elckerwarf naer t' voorschreven Maeyken ende gaende by haer opde vaute daer zy woonde - twelcke ghebeurde zoo by daghe als naer de zonnen onderganck, alwaer den zelve Rebaut zomtyden bleef twee uren,

onderhalf heure, een heure ende derghelycke sonder nochtans te weten wat by hemlieden
aldaer ghedaen
was, dan dat den deposant deur een gat ghesien heeft de voornoemde Rebaut ende Maeyken
Schoonaert by anderen op zekeren dach zitten op eene laede opde vaute voorschreven, met
ghesloten deure, zoo zy costumelick deden,
verclaerende voorts den voornoemde deposant dat hy de huusvrauwe vande voornoemde
Pieter Schoonaert heeft hooren zegghen, dat zy den voornoemde Rebaut ghesien hadde
tvoorschreven Maeyken een zoentgen gheven
Sluutende hiermede zyne ghetuughenesse
toorconde
onderteeckent Gheleyn de Slype ende A. Winnebroodt wetschepen

Informatie preparatoire ghehouden bij my Anthonis Winnebroodt, notaris residerende binnen
der stede van Poperinghe, ter presentie vande naerghenomde ghetuughen ten versoecke van
dheer Andries Marssilles, bailly der voorseide stede opden xix november 1629

Jaecques Baert gheweest hebbende ten voorleden jaere schepene der voorseide stede - oudt
xxxiiij jaeren ofte daertontrent - tuucht ende verclaert op eedt daertoe by my ten heilighen
ghestaeft, dat hy inde qualiteyt als schepene sittende inde vierschaere der zelve stede met den
bailliy ende anderen van t'college vnde wet
op St. Lucas dach laetsleden wesende xvij de october 1629 mme aldaer t'anhooren de
rekeninghe van de thresorier der voorseide stede
aldaer ghecommen es Andries Rebaut met zynen wetheere versouckende te sitten in zyne
ghewoonelicke plaetse als burghmeester vande wet, daeruppe den bailliu, seyde dat den
voornoemde Rebaut soude vertrecken, waeruppe den zekve Rebaut zeide dat hij niet en zoude
vertrecken, ende dat hy aldaer mochte sittende ende in zijne plaetse gesteldt was bij d'heeren
vande raede, treckende midsdien den zelve Rebaut vut zynen sack een packet briefven
ghebonden, sonder dat de zelve ghelesen waeren, waeruppe den voornoemde bailliu seyde dat
hy daerom de voornoemde Rebaut niet en dede vertrecken, nemaer om andere zaecken die hy
des anderen daechs hem Rebaut zoude te kennen gheven, indient hem liefde, datet alsdan
ten tyde vande voorseide rekenynghe gheenen tydt en gaf, om 't zelve te zegghen, ende alsoo
den voornoemde Rebaut andermael seyde dat hy van aldaer niet en soude vertrecken, heeft
den voornoemde bailliy gherouppen eenige van zyne dienaeren die aldaer ter handt waeren,
heeft den zelve bailliu met dezelve zyne dienaeren den voornoemde Rebaut vutter
vierschaere ghetrocken ende vutten den zelve ghestelt hebbende den voorseide Rebaut - als
den bailliy hem vast ghenomen hadde, gherouppen Baptist van der Kynderen, notaris,
versouckende an hem dat hy zoude protesteren, sonder te zegghen tot wiens laste, ende heeft
den zelve Baptist gheprotesteert tot laste van t'voorseeide collegie vande wet, die an hem
zeyden voor andwoorde, dat hemlieden niet an en trocken,
verclaert voorts den deposant - dat hy de voornoemde bailliy, den voorseide Rebaut niet en
heeft ghezien steken met voeten, ofte ghesien tracteren dat hy daerdeure eenich hynder zoude
connen ghehadt hebben,
de redene van zyne wetenschap es dat hy al t'gonne voorschreven, ghezien ende ghehoort
heeft
actum present Daneel de Codts ende Pieter Keetebaete
ghetuughen toorconde
J. Baert

Clays Jacobsse, officier vande colve, der voorseide stede, oudt xxiiij jaeren ofte daerontrent -
tuucht ende verslaert bijna identiek

D'heer **Jacques Wyts**, jeghenwoordelick voorschepene der voorseide stede - oudt liij jaeren ofte daerontrent

Jan Barvoet d'oude, knaep van t'collegie vande warandise vander biere ende broode binnen deser stede - oudt lxxvj jaeren ofte daerontrent

Leggen een gleijkaardige verklaring af.

D'heer Guillaume Pierens, thresorier der stede van Poperynghe, oudt xxxv jaeren ende Jacques folcke, hudevetter woonende binnen der voorseide stede - oudt xxxij jaeren- beede ofte daerontrent, tuughen ende verclaeren op eedt daertoe byden bailiu ten heilighen ghestaeft, dat zy opdenxiiij ougst 1629 laetsleden gheweest hebbende **in de herberghe vande Rooden Hert** binnen der voorseide stede,

drynckende aldaer in een cleen camerke neffens den vloer, alwaer by hemlieden ghecommen es Andries Rebaut - tooghende ande deposanten zeker mandaet gheschreven by zynder handt - omme by Baptist van der Kynderen notaris vut crachte van dien te doen insinueren den bailliu voorseit,

ten fyne van te hebben vande zelve bailly acte ofte relaes van 't verbodt hem byden voorseide bailly ghedaen van te bezitten zyne plaetse als burghmeester niet meer in wetcamer der voorseide stede als inde kercke van Sint Bertins -

hebbende daernaer den voornoemde Rebaut ghedaen int voorseide camerken present de deposanten groote ende vele eeden, daerby hy verclaersde dat hy niet en was beschuldicht **inde ansech van adulterie met Maeyken Schonaerts** huusvrauwe van Michiel vander Steene, hem byden bailly ten lste gheleyt ende datmen hem oversulcx groot onghelyck dede by tvoorschreven verbodt, ende alsoo de deposanten jeghens dne voorseide Rebaut ghezeyt hadden, dat den zelve Rebaut tvoorseide Maeyken tenminsten betaelt hadde , zeyde den voornoemde Rebaut dat tzelve maer eens en was gheschiet -

zegghende de zelve Rebaut dat hy by t'voorseide Mayeken op zekeren avont gheweest hadde thaeren caemervaute ten huuze van Jan Lambert daer zy woonachtigch was -

omme haer te communicueren zekere briefven van eenich proces haer raeckende - ende alzo hy Rebaut meende vut de voorseide caemer te vertrecken,

stelde tzelve Maeyken haer met haeren rick jeghens de deure als wanneer den zelve Rebaut - stekende zynen handt onder de cleederen van de weerdinne die alsdan ghedeurende de voorseide propoosten aldaer present was - seyde jeghens de deposanten alsoo dede ick ende is den zelve Rebaut alsdan vande deposanten ghescheeden,

de redene van heurlieden wetenschap es dat zy t'gonne voorschreven vande voorschreven Rebaut verstaen, ghesien ende ghehoort hebben,

Sluutende hiermede hunne depositie,
toorconde den xxijde Ougst 1629

handteken Jacques Folcke - W. Pierens

Franchienken de huusvrauwe van Pieter Schoonaert - oudt xxiiij jaeren ofte daerontrent - tuucht ende verclaert op eedt ende haere vrouwewaerheyt, dat Andries Rebaut over twee jaren ofte daerontrent - emmers ten tyde dat Maeyken Schoonaert thaeren huuse was woonende opde vaute -

ten twyntich diversche stonden ofte daerontrent, zoo by daeghe als ten tyde van der zonnen onderganck ghecommen es by 't voorschreven Mayken Schoonaert - gaende met haer op haer vaute ende aldaer diviserende ende tsaemen sprekende zomwylen een half heure, een heure, een here en half met ghesloten deure -

hebbende onder anderen de voornoemde deposante ghesien den voorseide Rebaut tzelve
Maeyken gevende een zoentgen, sonder meer,
Sluutende hiermede haere ghetuughenesse
Toorconde ten daghe ende jaere voroschreven
Fransynken Schoonaers

D'heer Jan Makeblyde, teghenwoordelick burghmeester der stede van Poperynghe, oudt lij
jaeren, ofte daerontrent, tuucht ende verclaert op eedt - daertoe byden bailly hooghelick
bemaendt dat hy inde maendt van ougst 1629 - den precisen dach hem zynde vut memorie
gheweest -
heeft met Andries Rebaut ten huuze van heer **Jan Bateman**, capellaen vande kercke van Sint
Bertins binnen deser stede van Poperinghe, alwaer onder andere t'saemen sprekende van de
adulterie die den zelve Rebaut zoude ghecommiteert hebben met Maeyken Schoonaerts - zoo
men zecht -
ende den voornoemde Rebaut ande depositant ghetoocht hebbende zekere briefven t'zynder
justificatie, seyde den depositant dat niet moghelick en zoude wesen dat eene vrouwe
een anderen zoude een kyndt andraeghen zonder dat hy met haer vleeschelyck converstatie
ghehadt hebben, daeruppe den voornoemde Rebaut affirmeerde dat hy ghenen schult van
t'voorseide Maeyken en hadde, **nemaer dat hy wel haere vrouwelicheyt hadde gehandelt**
sluut hiermede zyne ghetuughenesse

J. Makeblyde - Winnebroodt

Het proces werd verder gevoerd in het jaar 1631 - officieel getuigenverhoor

14 juli 1629 – Vleeselijk geconverseerd – Register der boeten – SAP 251

Op den xiiij july 1629

Willem de Flie, verweerder jehens den bailliu – causa officij, heescher over de boete van vj
pond parisis emmers ter discretie vande wet, ter cause den verweerder vleeschelick
gheconverseert heeft met **Leonore de weduwe van Ghilein Vermaerle**- zijn
jegenwoordighe huusvrouwe voor t'zelve zyn huwelick – met kosten.
De voorseide Leonore, verweerder, jehens de voorseide heescher voor ghelycke boete, ter
cause als booven.

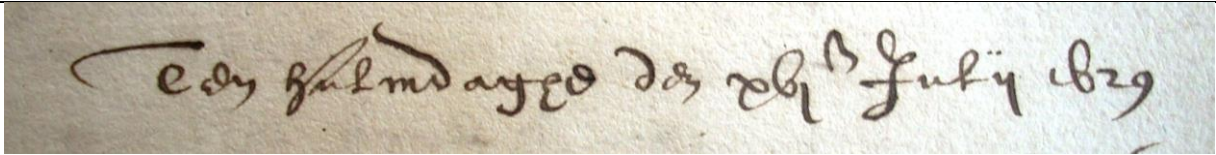
Jacob Willems, verweerder, jehens Philip Faufaxsyn ende mailaert van Damme, dienaers
vande heere, heeschers, vande boete van vj pond parisis ter cause den verweerder ghedroncken
heeft den xvjde april 1629 in de herberghe vande 3 conynghen ghedeurende de goddelicke
dienst vande vespers – contrarie t'statut – met kosten

Pieter Markey, verweerder jehens dezelve heescher over ghelycke boete, ter cause als
vooren.

Jan vande Goesteene filius Maillaert, verweerder, jehens Loys Petitbergen ende Philip
Faufarsyn als dienaers vande heere, heeschers vande boete van vj pond parisis ter cause den
verweerder ghedroncken heeft gheduerende de goddelicken dienst van de vespers opden iij
mey lestleden ter herberghe van Kaerel Staes – met kosten

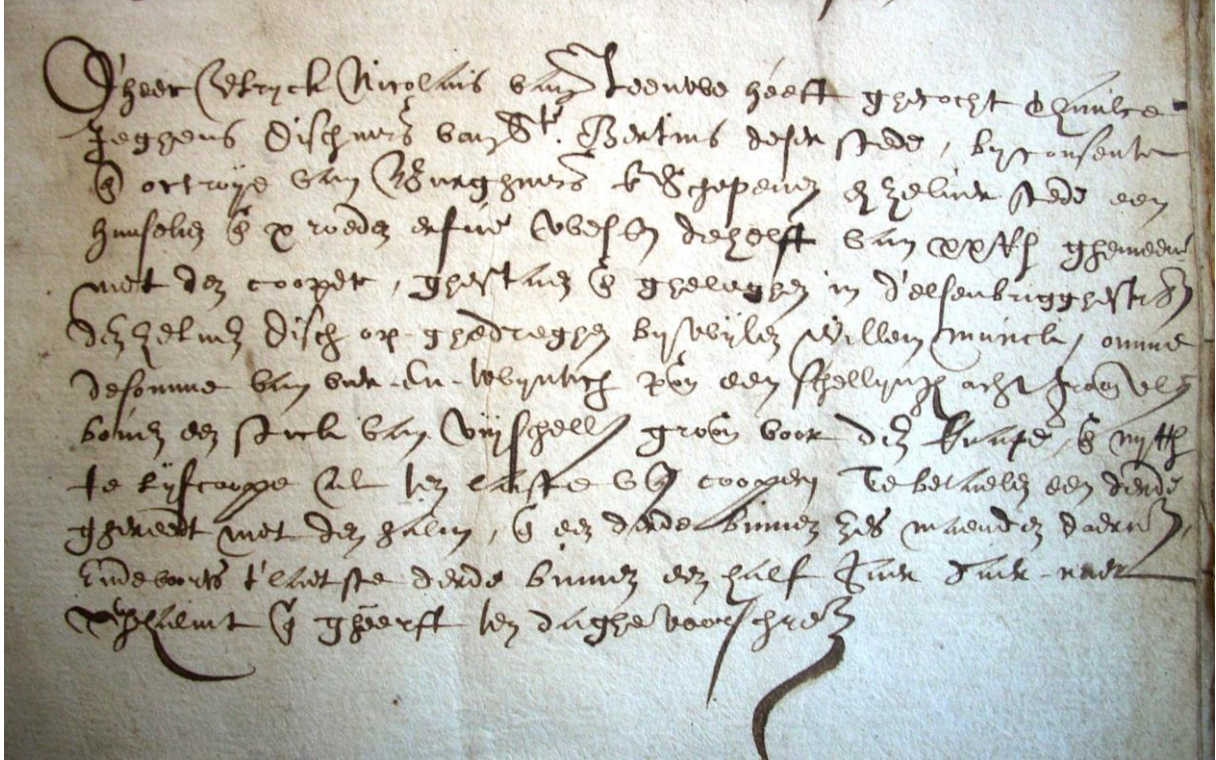
Jacob Lucas, verweerder jehens Jan Miserole ende Maillaert van Damme, als dienaers vande
heere, heeschers vande boete van vj pond parisis ter cause van ghedroncken t'hebben opden
24 mey 1629 ter herberghe van Kaerle van Damme ghedeurende den goddelicken dienst van
de vespers – met kosten.

16 juli 1629 – De dismeesters verkopen grond in de Elzenbrugestraat - Halmen

Ten halmdaghe den xviste july 1629

Ten halmdaghe den xviste july 1629

D'heer Ulryck Nicolais van Leeuwe heeft ghecocht ten haulce
jeghens dischmeesters van St. Bertins deser stede, by consenten
ende octroye van burghmeesters ende schepenen der zelve stede een
huuseken ende x roeden erfve wesende de helft van xx roeden
ghemeene met den cooper, ghestaen ende gheleghen in d'Elzenbrugestraete
den zelven disch upghedreghen by wijlen Willem Munck,
omme de somme van vier en twyntich ponden een schellyngh
acht grooten vlaems boven een stick van vijf schele
grooten voor den knaep ende iij pond parisis te lijfcoope
al ten laste van den cooper Te betaelen een derde ghereedt
met deen halm ende een derde binnen zes maenden
daernaer Ende voorts t'laetste derde binnen een half jaer
daer naer Ghehalmt ende gheerft ten daghe voorschreven

D'heer **Ulryck Nicolais van Leeuwe**

heeft ghecocht ten haulce

jeghens dischmeesters van St. Bertins deser stede,

by consenten ende octroye van burghmeesters ende schepenen der zelve stede een huuseken
ende x roeden erfve wesende de helft van xx roeden ghemeene met den cooper,

ghestaen ende gheleghen in **d'Elzenbrugestraete**

den zelven disch upghedreghen by wijlen **Willem Munck**,

omme de somme van vier en twyntich ponden een schellyngh acht grooten vlaems boven een
stick van vijf schele grooten voor den knaep ende iij pond parisis te lijfcoope al ten laste van
den cooper

Te betaelen een derde ghereedt met deen halm ende een derde binnen zes maenden daarnaer

Ende voorts t'laetste derde binnen een half jaer daer naer

Ghehalmt ende gheerft ten daghe voorschreven

16 juli 1629 - Huis op de Noordstraat verkocht – Halmen

Compareerden in persooene **Gillis Leroy**, weduwaere, medghaeders **Ghilein Deberch** als
vooghd van de twee weezen vande zelven **Gillis Le Roy** gheprocreeert by **Mayken filia
Jacob Bartier**, vut cracht van octroy den zelfve voogd verleent by burghmeesters ende
schepenen deser stede op den xxvide july 1629, alhier ghezien

Verkennende ende belydende wel ende deuchdelick vercocht thebben an ende ten proffyte van **Christiaen van Ameele**, ten desen present ende accepterende, een huis, erfve ende catheilen, groene ende drooghe, mortelvast ende cavelvast, med de slaepcoute ende alle de tinne bancken, staende inde camer van de zelven huuse, medghaders een brandt seule ende een leere

Staende metten voorhoofde op de noordstraete deser stede, aboutterende van noorden de Paepestraete, van oosten Clays Devos, van zuuden d' erfve van de disch van St. Bertins, ende van westen de voorseyde straete, ende dat al voor de somme van xij schele parsiis te godspennynghe

Te lyfcoope xxvi pond parisis ende van principaelen coope de somme van hondert thien p Ponden zes schellinghen acht grooten vlaems, boven vi pond parisis voor een hoedt ende twee dobbel algbertynen voor de voorseyde weezen

Al ten alste van de cooper

T'zelve huus es belast met een rente van vi pond parsiis sjaers den penningh xvide ten proffyte van Joos Feys de jonghe

T'welcke den cooper valideren zal in zijne betalynghe

Te betaelen met veertich ponden grooten ghereed met de n halem ende de rresterende lxx pond totte volle betaelinghe zullen blyfven ten proffyte van de voorseyde weezen, waervooren den voorseyde cooper schuldich es te betaelen crois van advenante van de pennningh xvide ende bezetten op souffisante hypotheque ten contentemenete van oppervooghden

Aldus ontvut ende onterft ten daghe ende jaere voorschreven

18 juli 1629 – Een vreemde kleermaker – Register der boeten – SAP 251

Opden xviiij july 1629

Huughe Gauwe, verweerder, jeghens de meester vande ambacht van de cleermaeckers deser stede, heesch van de boete van iij pond parisis ter cause den verweerder heeft aleten wercken tzyne huuse een vremde cleermaeker opden 2de februari 1629 contrarie hemlieden keure – met kosten

Dezelve gauwe verweerder jeghens de zelve omme de boete van vj pond parisis die den voorseyde cleermaker gheincureert heeft te cause alv vooren ende den verweerder moet verandwoorden volghens hemlieden keure – met kosten.

22 augustus 1629 – Register derboeten – SAP 251

22 augustus 1629 – Ton bier verbeurd verklaard – Register der boeten – SAP 251
--

Jacob Babelaere, verweerder, jeghens den bailliu causa officij heescher, van de boete van vj pond parisis ende verberute va neen tonne groot bier ter cause den zelve verweerder de zelve tonne heeft laeten lichten vut zyne brauwerie voor Ghilein vander Clyte – zodner te lichten billet van 't vutwercken – contrarie t'statut op den 19 ougst 1629 – met kosten.

De partijen in persoone ghehoort ende sodnerlynghe de kennisse vanden verweerder als dat hy sonder voorgaende billiet te siene vande kerckmeesters van Sinte bertins ghelevert ende ghekeldert heeft ter herberghe van Gheleyn vander Clyte de tonne groot bier in questien contrarie t'statuyt daer uppe ghemaect – de wet recht doende verclaert de voornoemde tonne verbeurt – condemneerende de verweerder inde boete van vj pond parisis volghen t'voornoemde statuyt ende in de kosten – actum xxij ougst 1629

Beede partyen in persoone ghehoort – **Ghelein vander Clyte** verweerder jeghens de voorseyde ende gheledt opde kennisse van vj pond parisis boete als vooren ende als dat de

questieuse tonne groot bier ghelciht is vut de brauwerie ende tsynder herberghe ghelevert ende inghedaen sonder voorgaende billet, de wet condemneert den verweerder inde gheheeschte boete met costen – actum xxij ste ougst 1629

Ook de brouwer Frans Pijl krijgt een gleijke boete.

Frans Pijl, brauwer verweerder jeghens den zelve – omme de boete van vj pond parisis ende de verbeurte van een tonne groo bier ter cause den verweerder de zelve tonne heeft laeten lichten ende voeren vut zyn brauwerie voor Jan Borry zonder te lichten billiet van **t'kerckerecht** den 18de ougst 1629 – contrarie t'statut – met costen.

Jan Borry, verweerder, jeghens den voroseide heescher omme de boete ter cause als voeren.

SAP50d - 1629 - 1 september 1629 - Ommestelling

Ter vergaederynghe van bailliu wetten raeden ende notable der stede van Poperynghe upden jste september 1629

Is goet ghevonden ende gheresolveert by ghemeene voise, te doene ene ommestellynghe ende tauxatie ten laste vande ghemeene insetenen ende bedryvers deser jurisdictie van ghelycke portee als de voorgaende

omme daarmede te betaelen ende vuldoene een duust neghen hondert lxj pond xvijj schellynghen seven penninghen tournois

totte welcke beloopt onse quote inde courtresse vande bede van tvoorleden wyntersaysoen gheexpîreert ultima aprilis 1629

mitsgaders de helft van vijfduusent hondert ponden tournois over de quote deser stede in tsubside extraordinaire van ses hondert duusent guldenen

eens laetse an syne majesteit gheaccondeert

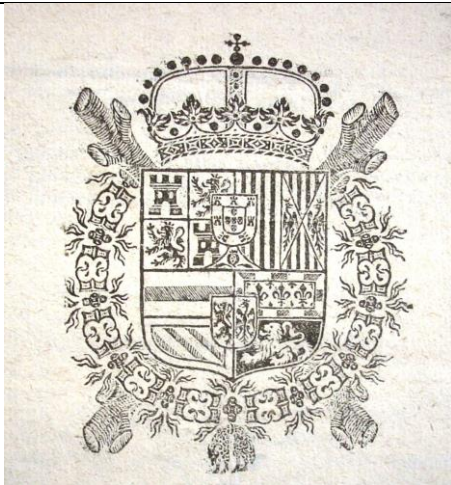
al volghende de briefven vande gheestelycke ende vier leden slants van Vlaenderen inde daten xxij ougst 1629

ondertekent G. Manders,

actum als boven

Dese ommestellynghe staet te doen by tcollegie vande wet.

11 september 1629 – De landen van onze gehoorzaamheid - 50d – Bestuur –

XI. Welcke certificaten zullen moeten wesen wel pertinent / ende in goede forme / ende dien volghende soo verbeiden wy aen alle Secretarissen / Notarissen ende coopmanschappen / maar allendich van neutrale loffweerdighe personen voor sulcke bekent / ende van wien eerst den Edele affghenomen sal syn gewest / den Officier vande plaetse / ende zullen de boofz. certificaten inhouden de namen / ende toenamen vanden coooper ende vercooper / ende plaetse van hennē rest-boofz. certificaten / alle de boofz. qualiteiten niet gheobserueert en waeren / sal het recht betaelt moeten worden / ende zullen de Defaillanten ghehouden syn toe te gheuen aende boofz. Collecteurs oft Pachters tot hunnen coste / 300 ducwils 3p des verfocht zullen worden.

XII. Sullen de boofz. Coopliden ende alle anderen versien van sulcke / certificaten / ghehouden wesen die te presenteren aende boofz. Collecteurs ofte Pachters ter plaetse daer toe ghebeligneert / ende de selue te laeten in haer handen om die te moghen bijsceren / ende zullen de Collecteurs / oft Pachters in plaetse vande Peerden te presenteren aende boofz. Coopliden een billet van ontfangh van t'boofz. rechte / sonder eenigen hunnen cost om hen niet het selue / ende hunne sonder eenighe ontfanghen te moghen nemen / op de pene by het boofz. article gheordonneert.

XIII. Ende oft eenighe Coopliden oft Pachters vrochten certificaten daer toe aen hielden de boofz. Peerden te presenteren aende boofz. Collecteurs / ende zullen de Collecteurs / oft Pachters in plaetse vande Peerden te presenteren aende boofz. Coopliden een billet van ontfangh van t'boofz. rechte / sonder eenigen hunnen cost om hen niet het selue / ende hunne sonder eenighe ontfanghen te moghen nemen / op de pene by het boofz. article gheordonneert.

XIV. En om te oerter onderhouden ende volbrachten t'ghene bouen gheseyt is / de boofz. Collecteurs oft Pachters sullen moghen stellen haer wachters onder al daer zy beuten te behooren / ende in recht trecken / allen de ghene gheboecht hebende eenighe Peerden in onse boofz. Landen niet versien synde met t'licent-brief.

XV. Ende oft eenighe Coopliden niet en doen passeren twee oft meermack hunne Peerden met enen Licent-brief / ghegheft soude konne gebeuen Wy ordonneren dat de boofz. Coopliden alreest sullen moeten hebben de boofz. Licent-briefen by hunne Peerden / op pene van te verliesen het effect vande selue.

XVI. Ende oft eenighe Coopliden syn die om het boofz. recht van Licenten te deshauderen / betruen / stellen / ende doen passeren onder haer Peerden ghedecleert / ende verlicent aende Peerden niet ghederlaert noch verlicent / by nae ghelyck wesen vande haer ende trecken niet de ghespissierde in hunne Licent-briefen die zy daerintusschen vaders vercocht hebben. Wy ordonneren dat van nu voortaen alle trouppen van Peerden onder de welcke sulken abusys ende beschroghen worden sal worden / zullen teneemal gheconfisqueert wesen / al en waere oock onder de selue maar een Peert de confiscatie subiect.

XVII. Alle quistun gheschillen / ende wachschieden die sullen comen te repen wt sacche vande passagien vande boofz. Peerden / sullen gebocht ende geslichte worden boofz. de magistraten vande steden oft plaetsen ende welcke oft onder de iurisdicte vande ghene d'arresten ghedaen zullen syn gheueft / ende in gheualle van appellatie boofz. Kaden / ordonneren dat aen partien corte expedite van recht ghedaen sal worden wel verstaende dat eghene gearcesteerde Peerden onder cautie gheclarcert zullen worden al ter thoone daer toe geordoneert volepne sal wesen die wy verstaen ghedaen te moeten worden op eenen heel corten termijn. Oock welverstaende dat indien de Coopliden bekennen hunne ghespissierde Peerden niet vry te wesen / sullen de selue haer moghen pronfionnelijc weder ghegheuen worden onder sufficiente ende sefante boofz.

XVIII. Ende zullen de twee derdendelen vande boofz. confiscaten penen / ende aenenden ghelyckelijck verdeelt worden tusschen den Officier die d'exploit sal doen / ofte de boofz. Collecteurs ofte Pachters ghespissiert sal hebben / tusschen de selue Pachters ofte Collecteurs ende den aen vrygher / elck boofz. d'orden / deel / behuende het restende derdendel ghespissiert tot onsen proffite gheordoneert aen alle onse Justitieren ende Officieren / diert behooren sal des verfocht zijnde by de boofz. Collecteurs Pachters ofte haere Communen haer t'assisteren / alsoo in recht ende reden behooren sal.

XIX. Sonder dat de boofz. Collecteurs oft Pachters sullen moghen compozeren vande ghearcesteerde ofte gheconfisqueerde Peerden / ten waere niet wete van die van onse finantie / ofte ontfangher van onse Domynen / ter plaetse daer de boofz. Peerden aenghelaeghen ofte ghearcesteert zullen syn gheueft / ten waere van een partye van die byt vier Peerden / waer van wy haer consenteren te mogen compozeren op conditie dat sy daer van zullen aduertere de boofz. van onse finantie / oft ontfangher boofz. van t'boofz. aenlaeghe ende compositie / ende daer van wel ende ghetrouwelijck te betrecken ons boofz. derdendel.

XX. Ende op dat onse Collecteurs ofte Pachters te beter moghen calen gieren de ouertreders van dese onse reghenwoordighe Ordonnantie / co confiteren wy haer dat sy binnen den tye van dyne laeren naer dat eenighe faute ghecommiteert sal wesen inde betaelinghe vande boofz. recht van Licenten / op de passagie ende incommen vande boofz. Peerden ende Delens / zullen moghen doen arresteren ende verbolghen de delinquenten in alle plaetsen van onse onderoantheide / ende boofz. de Magistraten ende Schepenen van dien / den welcke wy ordonneren dat aen parteyn goede ende coyte Justitie geadministreert worde.

XXI. Item sullen de toecommenden Pachters ofte Pachters moghen hebben lichte ende ontfanghen vier guldens van elck Peert t'3p vande onse finantie / byff en twaenich stupers van elck soch Delen / ende twee guldens van elck Delen / geen soch Delen wesen / maer ouder wesen / al conform de Placaten / ende Ordonnantien daer op ghepubliceert / ende ghemaect / oft al noch te publiceren / ende te maerken ende dat vande ghene commende vande boofz. redde Provincien van Hollant / ende andere boofz. ende de hellicht vande ghene commende vande neutrale Provincien.

Ontbeiden boofz. ende beuelen onsen seer licen ende ghetrouwen die hooft President ende de luyden van onsen Secreten ende grooten Kade / Cancellier ende luyden van onsen Kade van Brabant / Gouverneur van Limbourg / Falkenbourg / Daelhem / ende andere onse Landen van Surinaze / Gouverneur President ende luyden van onsen Kade van Luxembour / Stadthouder Cancellier ende luyden van onsen Kade van Gelderland / President ende luyden van onsen Kade van Vlaenderen / Gouverneur President ende luyden van onsen Kade van Artois / hooch-bailly van Henegouwe / ende luyden van onsen ordinaris Kade tot Berge / Gouverneur President ende luyden van onsen Kade tot Namen / Gouverneur van Kysel / Douan / ende Ortois / Bailly van Doornick / ende Doornich / Gouverneur van Camerich / ende Camerich / Gouverneur de Comte tot Valencyn / Schouwerth van Mechelen ende alle andere onse Justitieren ende Officieren en die van onse Vassalen / hunne Stadthouders / ende eenenpessigelijcken van hunne bysondere soo hem dat aengaen sal / dat sy dese onse reghenwoordighe Ordonnantie ende Reglement van stonden aen publiceren / ende doen publiceren in alle plaetsen ende linnen van hunne iurisdicte respectueelijc daerinnen ghewoonlijc is wercoepinghen ende publicatien te doen / ende t'selue obserueren ende onderhouden doen obserueren en onderhouden in alle sijne pointen ende acties / en naer zijn boyme / ende inhouden / by executie vande penen ende aenenden daer inne verhaelt / die wy willen pronfionnelijc ende rellijc gheclarcert te worden / niet teghenstaende alle appellatien / ende sonder preiudice diere cesserende alle belerten ende weder seggen tercontrarien / Want ons a soo gheschiet. Des conronden soo hebben wy onsen Seghel hier aen doen hanghen. Ghegeuen in onse Stadt van Brussel den elfsten September / int jaer ons Heeren duysent sesshondert neghen-en-twintich / ende van onse Kpelen het neghste. Gheparafert Ma. V.

By den Coninck in zynen Raede.

Verrephen.

Ende was de boofz. Ordonnantie gheseghelt met den grooten Seghel vanden Coninck / hanghende op dubbelen steerte van parchement.

Met Privilegie.

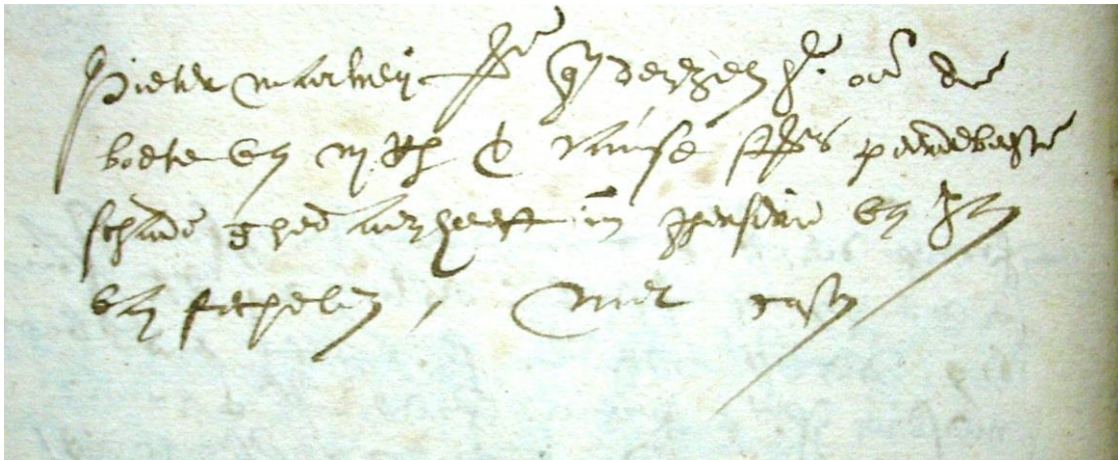
Tot Brussel / by Huybrecht Anthoon gheswozen Boeck-drucker vanden Hone / woonende inden gulden Arent by t'hoof / 1629.

*Supplément à l'ordonnance de
Brabant 1629, ord. ant. 1629
octob. 1633. Coordonné avec l'ordonnance
de 1633.*

3 oktober 1629 – Heyerman heeft zijn deur dicht gehouden – Register der boeten – SAP 251

Clays Heyerman; verweerder, jehghens Nicolas Lefebvre als ienaere vande heere, heescher vande boete van vj pond parisis ter cause de verweerder toegelaten heeft zyne deure ter hooghmissetyde den 14 7bre 1629 – ende gheweighert de visitatie van zyn herberghe – met kosten

Pieter Markey, verweerder jeghens den zelve heescher omme de boete vn iij pnden parisis ter cause sverweorders peerdebeese schade ghedaen heeft inde gherserie van jan van Stechelen – met kosten

Pieter Markey - verweerder j. om de
boete van iij p. parisis ter cause
sverweorders peerdebeese schade
ghedaen heeft inde gherserie van
jan van Stechelen - met kosten

Upden vij octobre 1629

Lodwyck Keerne verweerder jeghens Pieter Fauwvaryn, Loys Petitberhen ende Jean Mesirole als dienaers vande heere, heescher vande boete van iij pond parisis ter cause van twee sverweorders zwyns beslegghen te hebben int raeplof van Jaques Floor d'oude opden ijde octobre – met kosten

Guillaume de Brune verweerder jeghens de zelve heescher omme ghelicke boete te cause als vooren met kosten.

Servaes Chenechal, verweerder jeghens Nicolas lefebvre heescher vande boete van vij pond ter cause van zyn zoone bevonden te hebben werckende inde hoochmesse opden lasten 7bre 1629 – met kosten

Upden xiiij october 1629

Hubert Delannoy verweerder jeghens den bailliu causa officij, om de boete van xxxvij pond parisis ende de verberute van zes tonnen vol groot bier, die den verweerder inghedaen heeft zodner betaelt ende gheicht thebben billiet van t'kerckerecht deser stede contrarie t'statut opden lesten ougst lestelden – med kosten.

5 oktober 1629 – De jokweg op het Zwylandveld - SAP 124A - processen nr 62
--

Jan de Haene filius Francois heift veschoten ten ghelaghe de somme van xvj pond parisis ende dat up conditie hiernaervolghende dat **Adriaen Verpoucques** zal restitueren het dobbele van dien zoo wye zal winnen ofte verliesen de weddynghe hier naer gheseyt

ende des dat hy Haene voornoemt seght dat het hommelhof vande voornoemde Verpouckes schuldich es **eenen vryen jockwech** daer nu jeghenwoordelick

het voetweghelke deure loopt afcommende van Jan Huughes tgene hy Haene belooft te proberen by ghetuughen ende anderssins nu ende over vichtich ofte tsestich jaeren inghevalle dat niet heeft heescher de Haene tvoornoemde ghelach an hem ulieden - heden present

Maillaert Vermeulen - Jan Maerten - Anthoine Coppyn ende ander –

desen xj marty 1628 - ons toorconde als contractanten –

onder stont Jan de Haene met een marcq ende by my Adriaen van Pouckes met een marcq

Ghecollationeert jeghens het origineel ende es daarmede bevonden te accoorderen - toorconde A. Lebbe

Compareerden voor my openbaer notaris -
present de naerghenomde ghetuughen in personen Jacob Verschaeve d'oude - eertyden
schepene deser stede van Poperynghe - oudt lxxiiij jaeren
ende Jan Quaghebeur filius Jans landsman - woonende onder de jurisdictie der voorseide
stede - oudt lxxix jaeren ofte daerontrent -
de welcke ghesaemdelick ende elck vut eenen monde hebben ghetuught ende verclaert op eedt
daertoe by my ten heilighen ghestaeft -
dat hemlieden wel kennelick es **eenen vryen viervoetwech ghenaemt den Casselwech**
beghinnende de Casselstraete tusschen de herberghe van de Zwylande ende de baillie -
deur t'hommelhof van Adriaen Verpouckes ende lancst een ander hommelhof **ghenaemt 't**
Stoveken - ende van daer overhouck deur tselve hommelhof vande voorseide Verpouckes
loopende van daer voorts tot ontrent **t' Casteel van Oudenhove ontrent den Droghen Boom**
- de redene van heurlieden wetenschap es -
dat zy over vichtich jaeren ende meer ghesien hebben de zelve viervoetwech oopen staende
ende in differenteplaetsen behanghen met slachhecken ende deur den zelve commen
personen - zoo van Steenvoorde - Poperynghe als andere quartieren met verckens, koeyen
gheleet byden bande ende menschen te peerde ryden -
sluutende hiermede hemlieden depositie den vden octobris 1629
present Jan van Houcke ende Maillaert Vermeulen ghetuughen
onderteeckent by laste Jacob Verschaeve - by laste Jan Quaghebeur ende A. Winnebroot
notaris

Enqueste judiciele ghehouden by Frans Folcque ende Ghilein Diedeman - schepenen der
stede van Poperynghe
te verzoucke van Jan de Haene heescher jeghens Adriaen Verpouckes verweerder
opden xxiiij january 1631

Loys Baervoudt doude - landsman - woonende onder dese jurisdictie - oudt lxxiiij jaeren ofte
daerontrent -
oorconde ghedachvaert ende gheexamineert op sheescher intendit - zeght - tuygt ende
deposeert op eedt - dat hy heeft weten ende ghezyen over lv jaren ende meer
dat duer s'verweerdens hommelhof liggheende neffens t'Zwynlandt den deposant wel bekendt -
als dan wesende eenen boomgaert - ghebruuckt by ene Pieter de Haene - was eenen jockwegh
loopende van daer neffens de hofstede - nu bewoondt by Jan Huughe naer Steenvoorde -
ghevende voor redene van scientie dat hy ten diversche stonden den zelve wegh deurgaen
heeft voor den quader tydt - die hy meent de jaeren 1591 1582 - ende daerontrent
alwaer in divesche plaetsen waeren slachhecken -
heeft oock in de zelve wegh zyen passeren peerden te ricke ofte dossen - koeyen by den
bande ende menschen te welcke voornoemde tyde oock een slachheck was op tvoorseeide
sverweerdens landt zonder tsydert den voorseide quaeden tydt t'zelve voor een jockwech
ghehouden 't hebben gheweest - nemaer voor een voetwech
sluutende hiermede zyn depositie
t'marcq Loys +Bervoedt

16 oktober 1629 – De gasthuismeesters nemen een rente op – Renten

Compareerden in persoone heer **Guillaume Rouvroy ende Jacques Proventier**

inde qualiteyt als **gasthuusmeesters** deser stede de welcke droeghen op, cedeerden ende transporteerden,
naer voorgaende consent ende octroy van burghmeesters ende schepenen deser stede,
an ende ten proffyte van dheer **Pauwels Spronckholf**,
ter acceptatie van **Nicolas Heyerman** een rente van iij pond parisis sjaers
bezet opden ouden dobbelen impost van Vlaenderen –
gheassigneert op t'ledt van Brugghe,
wesende deel van een rente van xxij pond grooten sjaers,
vallende telckens inde maendt van maerte, met de verlopen van diene tot den dagh van
heden ende dat voor de somme van ze sponden grooten vlaems, maekende de voorseide
Spronckholf danof vrij acteur omme etc.
Actum present Wyts ende Folcque schepenen den xvjste 8bre 1629

20 oktober 1628 – Hoge Zwynlande – de brouwerij van 't Zwynland - SAP 123C - nummer 62 – Hoge Zwynlande

An myne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe

Vertooghen reverentelick **Christofel Wallewyn ende Pauwels Verhaeghe** in hun qualiteit
van pachters vande oude conincx impost
ingaende prima november **1628** ende expirerende de laetsen october 1629
mitsgaders **Jan Landerwyn** als pachter vande voornoemde impost van de saisoene
ingaende prima november **1629** ende expirerende de laetsen october 1630 eerstcommende,
hoe dat de supplianten verstaen dat den amman deser stede
zeker meubelair goedynghe ghelicht heeft toebehoorende **Pieter de Cneuvele** die bevonden
zyn gheweest ten huuse van **Chrispiaen Visaige**
ende ghequestreert ter greffie deser stede
ende alsoo de supplianten te weten den voornoemde Christoffel goet heeft den voornoemde
Cneuvele
acht ponden zeven schellynghen thien grooten vlamsch
ende Jan Landewyn de somme van hondert neghentien ponden vier schelle parisys -
spruytende all tgonne voorschreven van conincx impost
en verstaen niet dat den selve goedynghe vercocht sullen worden dan prealabelick voorgaende
de somme hiervooren vermeldt mits de selve zyn conincx pennynghen
die voor andere schulden gheheven zyn gheprefereert te syne -
Biddende oversulcx de supplianten dat uwe edele ghedient zyn de selve vercoopynghe niet te
consenteren dan prealabelick vooren gaende vande selve vercoopynghe -
suppliantens voorzyende pretentien welcke vercoopynghe de supplianten versoucken te
gheschieden tzelfen dach van morghen wezende **den xxjste july 1630**
- omme daernaer de pennynghen
vande selve vercoopinghe ghelicht te worden telcx
ten minsten ter zekeen.

Bailly ende schepenen vande heerlichede van de Oost ende Westzwynlande doen te weten dat
voer ons commen ende ghecompareert is in persone **Pieter de Kneuvele**, den welcken heeft
verbonden - zoo hy doet by desen - inde handen van Joncker Jan Symons, heere van de
Gracht, admondiateur vande voorseide heerlichede,
ter acceptatie van **Jaecques Tant**, zyn persoon, goet present ende toecommende,
metghaders

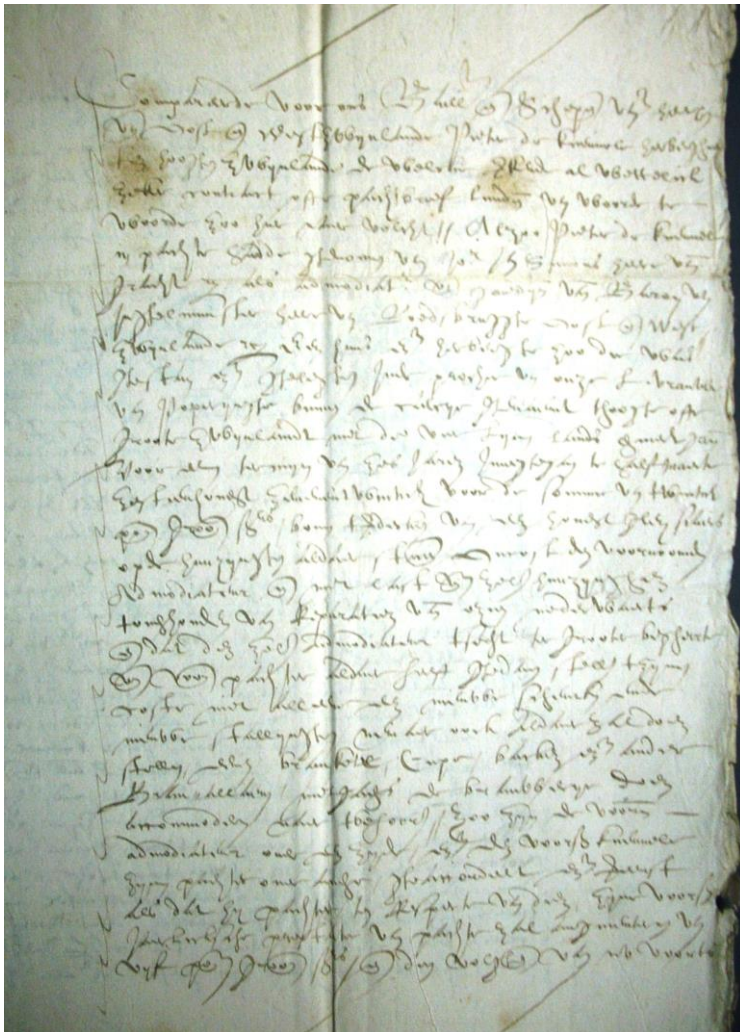
alle zyn huushaeven, meublen ende catheilen, roerende ende onroerende, ende by speciale drye plumen bedden, met elck een oorpul, twee groen ende twee witte spansche sargen, toedien twee tapytsche sargen, drye laen, eenen langhen lys, een buffettafele met eenen nieuwen schabellebanck, vyf schabellen, eenen grooten ketel ende eenen cleenen - een dozyne tinnen tailloiren ende een dozyne tinnen plateelen ende voorts alle zyn resterende huuscatheil ende dat in verzeckerheyt van zyne jaerlicksche heure van de huuse ende herberghe van de Hooghen Zwynlande, omme by ghebreke van betaelynghe van dien de zelve daeranne te verhaelen naer costume in ghelycken gheuseert
actum den xxste october 1628
my als greffier toorconde Winnebroodt

Ghepubliceert ter bretesque derstede van Poperynghe den lesten juny 1630 tooconde by ordonnancite Ghelein Wenis - 1630

De Brouwerij van het Zwynland

Compareerde voor ons bailliu ende schepenen vande heerlicheide van Oost ende West Zwynlande, Pieter de Kneuvele, herberghier ten Hooghen Zwynlande de welcke verkend al wettelick zeker conrract ofte **pachtbrief** luudende van woorde te woorde zoo hier naer volcht
Alzoo Pieter de Kneuvele in pacht hadde ghenomen van joncker Jan Simons-heere van de Gracht, als admodiateur vande goedinghen van **de baron van Inghelmunster** heere van Roedsbrugghe, Oost ende West Zwynlande een huus ende herberghe zoo die was ghestaen ende ghelegghen inde prochie van onze Lieve Vrouwe van Poperinghe binnen de calcye ghenaeamt **tHooghe ofte Groote Zwynlandt** met de vier lynnen landts daermede gaende voor een termyn van zes jaeren inneghegaen te halfmaerte zesthienhondert zevenentwintich voor de somme van twintich ponden grooten sjaers -
boven tverdecken van een hondert gley sjaers opde huyzyngghen aldaer staende -
oncoste den voornoemde admodiateur ende met last van de zelve huzyngghen tonderhouden van reparatien van de ozye nederwaerts ende dat den zelve admonidatuer tsecht ter grote begheerte vande voornoemde pachter aldaer heeft ghedaen stellen tzyne coste met alleene **een nieuw schuerken ende nieuwe stallynghe** -
nemaer oock aldaer zal doen stellen **eene brauketel, cupe, backen ende ander brauallaem** -
metghaders **de brauwerie** doen accomoderen naer tbehoren -
zoo zyn de voornoemde admodiateur over een zyde ende den voorseide Kneuvele zynen pachter over andere,
gheaccordeert ende vereenst als dat hy pachter ten respecte van dien zyne voorseide jaerlicksche prestatie van pachte zal augmenteren **van vyf ponden grooten sjaers** ende dien volghende van nu voorts daerover betalen naer adveantne van fyventwintich ponden grooten sjaers, blyfvende dander conditien vande pacht in vigeure -
dies wert en voornoemde Kneuvele oock ghehouden de voornoemde ketel, cupe, bancken, tonnen ende ander brauallaem over te nemen by inventaris ende prysie danaf te doene by gheedde pryzers ende mannen hier inde te verkiezen ende t'ende van zynen pacht de zelve ketel, cupe, backen, tonnen ende ander brauallaem wederomme te gheven by ghelicke prisie ter schade ofte bate,
metghaeters voor de zelve prys wettelick ten proufficte ende vezekerthede vande voornoemde admodiateur te verbinden alle zyn huushaven, meublen ende cattheylen - roerende ende onroerende - boven tverband van zynen persoon ende ander goedynghe zyn daer van anden zelve admodiatuer te leveren acte ofte instrument in behoerlicke forme,

zonder zynen cost, wezende voorts ondersproken dat de voorseide Kneuvele de voornoemde

ketel ende brauallaem staende
jeghenwoordelick te

Inghelmunster moet doen halen
ende bryngghen ter voorseide
herberghe vande Hooghen
Zwynland -

oncost den voornoemde

admodiateur

aldus ghedaen ende veraccordeert

ter goede trauwen dezen xijde -

12de - van oustmaent xvjc

achtentwintich,

in kennisse der waerheyt zyn hier

af ghemaectt twee ghelycke

onder elcx handtteecken ende to

vulcomynghe van tinhouden

vande zelve contracte ofte

pachtbriefve -

heeft den voornoemde Pieter

Kneuvele comparant ter acceptatie

vande edele **Jacques Tant**, bailliu

vande voornoemde heerliche de al

wettelick verbonden ende

vergundt mids dezen in handen

vande voornoemde heer

admodiateur drie zyner plumen

bedden met elck een oorpeul

twee groene ende twee wette

spaensche chargen, twee

tapytsche chargien, drie laden, een langhe lys, een fuffettaffel met eenen nieuwen
schabellebank, vijf schabellen, eenen grooten ende een cleenen ketel, een dozyne tinnen
taillooren ende een dozyne tinnen plateelen,

metghaders zyn persoon end alle zyn huushaven, meublen ende cattheylen,

met alle zyne goedyngghen present ende toecommende gheene ghezondert nochte

ghereserveert

omme by faulte van betalynghe ofte onderhoudt van de conditien inden voornoemde

pachtbrief ofte eenighe van diere den zelve daeroppe te recouvreren -

in ghevolgte de costume van Veurnambacht in approbatie van welcken hebben deze

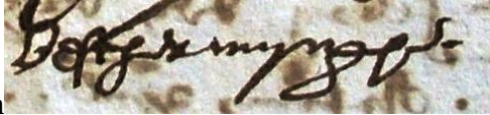
presente letteren ghedaen teecken by den griffie dezer heerliche de den xxste octobris

zesthienhondert achtentwintich

Ellieul

[illegible]

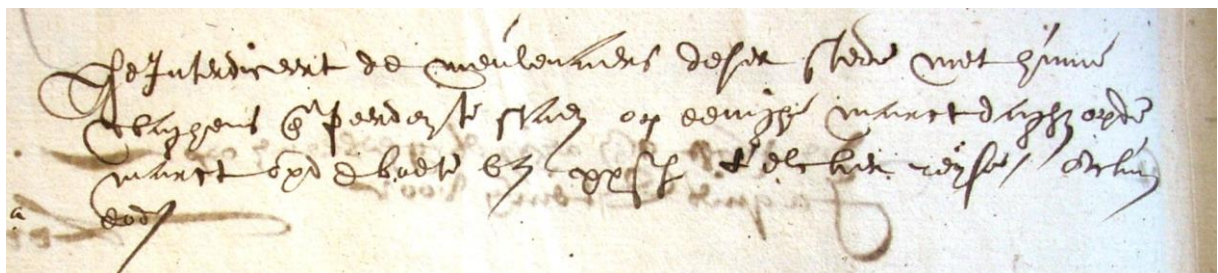
neffens hemlieden huus op d'Yperstraete deser stede
 ende daerop te doen schilderen
 de wapenen deser stede themlieden coste
 met expresse conditie dat sij ghehouden ende haeren naercommers ter eeuwicheyd t'openen
 de voorseyde poort by daghe
 ende ook t'allen tyde dies noodt ende versocht sijnde,
 omme te gheraekcen tot de beke
 consenterende dezelve poorte te sluuten by nachte

t'hemlieden

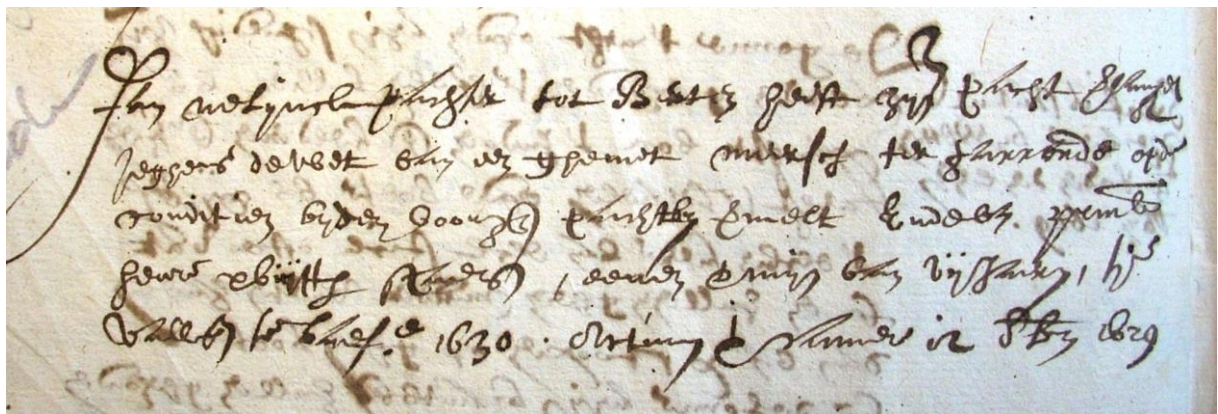
beschicyngh

Actum ter camere den 31 8bre 1629

Gheinterdiceert **de meulenaers** deser stede met hunne waghens ende peerden te staen op
 eenighe maerctdaeghen opde maerct op de boete van xx ponden parisis t'elcken reyse
 Actum eodem

12 oktober 1629 – Jan Melynck (sic) Edelynck, pachter van de Garronde te Berten –
 Subalterne wetten

Jan Melynck (sic) pachter tot Berten heeft zijn pacht verlanght jegens de wet van een ghemet
 meersch te Garronde op conditie byen voorgaende pachte vermelt
 Ende van principale heure xvij pond parisis tjaers eenen termijn van vijf jaerren
 't eerste vallende te baefmisse 1630
 Actum in camere
 12 8bre 1629

18 oktober 1629 – Subalterne wetten – Transcriptie Henri Vandenberghe

099v°

Vernieuwynghe vander wet ghedaen by den prelaat van Sinte Bertins 18 8bris 1629
Pieter VANDEN PEREBOOME burghmeestere vande commune
Guillame FLOOR burghmeestere vande wet

Schepenen
Jaques WYTS
Maillaert VANDE GOESTEENE
Fransois FOLCKE
Jan FOLCKE
Robert DU FLOCQ
Cornelis PIEREN
Jan ROUVEROY
Charles LEURIN
Robert PROVENTIER
Christiaen BAES

Jaques SCHEVELE tresorier

Berecht

1	3
FLOOR	WYTS
J FOLCKE	FLOCQ
PROVENTIER	LEURIN

2	4
PERREBOOME	GOESTEENE
F FOLCKE	PIERENS
BAES	ROUVEROY

100r°

Raeden ghecooren vy tcollegie vander wet den 20 februay 1629
Jaques SCHEVELE
Guillame ROUVEROY
Meester Jan VANDER FOOSSE
Jan DENYS
Guillame PIERENS
Nicolais TLAM
Jaques BAERT
Ghilein DIEDEMAN
Christiaen MOENAERT
Jan WYTS
Nicolais BEKE
Jaques PROVENTIER

22 oktober 1629 – Een vaatje groot bier – SAP 124A - nummer 45
--

Beliefve myne heeen burghmeesters ene schepenen der stede van Poperynghe ten versoucke
vande bailliu cause officij heesscher

t'examineren **Jan Verschote** ghevanghen verweerder opde naervolghende poincten ende artickelen

Eerst of den verweerder sondaeghe laetstleden xiiij de" van de jeghenwoordighe maendt niet en heeftgheweest ten huuse van David van Damme - spelende aldaer met de quaerte

Of zy niet en hebben ghemaect tot iiij pond parisis

Of zy met de zelve iiij pond parisis niet en ghecocht hebben een vat groot bier ende tzelve ter voorschreven huuse vutghedroncken

Wye dat waeren sverweeters complicen ten huuse vande voornoemde David van Damme ende in wat brauwerye tzelve quaert ofte vaetgen - ende by wye ghehaelt is gheweest

Of den verweerde ontrent den twee uren inde nach hem niet en heeft ghevonden opde Wyngaert van Jan Barvoet de jonghe ende wat zyne meenynghe was aldaer vut te rechten

Of den verweerder betrapt zynde byden heescher ende ghebracht van waer hy was ghecommen - niet en zeyde dat hy was ghecommen vande herberghe vande Leene

Midswelcken concluderende tendeert ten fyne dat den verweerder ghecondempneert zy in alzulcke punitie ofte amende als uwe edele naer merite vande zaecke zal bevynden te behooren - met condemnatie inde costen

De antwoorden van Jan Verschote

Den verweerde in persoon gheexamineert kendt dit ende de naervolghende articklen - segghende syns compangons geweest te syne int dryncken van tvaetken hierby vermelt David ende Adriaen van Damme - metgaders Jacob Verschote syn broeder ende vertrocen vutten huuse van de voornoemde Damme ontrent den avond - gaende van daer naer de Leene alwaer hy ghedroncken heeft een vanne biers

Den verweerder andermael ghe-examineert - hy zeght dat hy met de voorseide complicen ghemaect heeft metter quaet iij pond parisis daerinne hy verloos v schele parisis - hiermede David van Damme haelde een vaetgen groot bier - zonder te weten waer Actum present collegie vande wet den xxiiij 8bris 1629

Kendt ontrent den tydt hierby vermelt ghedooken te hebben onder het stalbert van Jan Bervoet - zegghende tselve ghedaen thebben van vreesse van ghevanghen te wesen vande bailliu den welcken hem was vyndende in syn ghemoet

Zeght dat hy gehvanghen zynde ende byden heescher ghevraeght van waer hy kwam gheseyt heeft dat hy quaem van de herberghe vande Leene - daer hy een canne bier ghedroncken hadde zoo hy zecht waerachtich te zyn

Jan van Houcke over den verweerder verzouckt slackynghe van vanghenesse ten minsten op cautie juratoire ende indejussoire ter tauxatie van de juge die hy presenteert - actum den 24 8bris 1629

De wet rech doende wylt ende ccondemneert den verweerder inde boete van xij pond ter cause van ghedroncken tehbbben tzyen coste groot bier ten huuse van David van Damme ende ter cause van t'loopen achter straete naer t'luyden van t'winneeroen in een ander boete van iij pond parisis - medgaders in de kosten ende misen van justitie - te betaelen voor slackynghe van vanghenesse Actum ter camere den xxix 9bre 1629

David van Damme filius Jan - lantsman van zynen style - oudt 34 jaeren ofte daerontrent - ghevraeght up het iijde ende iiijde artikcel van dese poincten - zeght upden voorschreven sondach ghehaelt thebbene vute brauwerie van Pieter Melis een vatken groot bier met Adriaen van Damme zynen broeder - daervoren betaelende iij pond parisis ende den voornoemde Verschote gholt daerinne v schele parisis Actum den 29ste 8bris 1629 - present t'college van de wet

27 oktober 1629 – Het bieroctrooi van de kerk van Sint-Bertinus te Poperinge - SAP123c - nummer 9

Voor mijne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe Ghezien **by Huibrecht de Lanoy** verweerder den heesch tzyen laste ghemaect by ende van wegghen den bailluy deser stede, cause officij, heescher van de boete van xxxvj pond parisis ende de verbeurte van **zes tonnen groot bier** ende daerjeggens procederende - zecht te versoucken dat dheescher sal overlegghen voor andwoorde in principale copie van de octroye ende faute danof hy hem vanteert omme tselve ghezyen daer jeggens te procederen zoo hy in rade werdt. Sustinerende ten zelve versoucke te wesen naer rechte ghefundeert Ende by faulte van voldoenynghe, concludeert den verweerder tendeert ten fyne dheesche verclaert zy niet ontfanghelick nocte ghefondeert ende ghecondemneert inde kosten van desen processe. mids welcken etc.

Alzoo de kercke van Ste. Bertins deser stede van Poperynghe vercreghen heeft van haere majesteit medghaders van myn eerweerde heere den prelaet van St. Bertins opene letteren van consente ende octroye daerby haer gheaccordeert is te moghen lichten ende ontfanghen xxx schele parisis van elcke tonne grootbier houdende 64 stoopen inneghedaen ende ghevent by de herberghiers ende tappers ende dat voor eenen tydt van iij jaeren omme de pennynghen danaf procederende ghe-employeert te zyne tot betaelynghe van de zwaere lasten ende schulden dezelve kercke incumberende, zoo ist dat bailliu, wetten, raeden ende notabel deser stede omme de ontfangh vande voorseide middelen te faciliteren ende obvieren jeggens de frauden die daerjeggens zouden moghen ghecommitteert zyn zoo verre alst doenelick is, hebben gheordonneert ende ghestatueert - ordonneren ende statueren by desen, - dat alle de voorseide herberghiers ende tappers ghehouden werden te haelen behoorelick billiet van haerlieden bieren voor 't lichten vut debrauwerien ende 'tindoen de zelve, ende t'recht te betaelen in handen van eene vande kerckmeesters vande voorseide kercke opde boete avn vj pond parisis van elcke tonne ende verbeurte vande biere d'een helft ten proffyte vande officier de calaignie doende ende d'ander helft vande aenbryngher ende zullen de voorseide herberghiers ende tappers de groote bieren

moghen vercoopen acht schele parisis den stoop - verbiedende alle brauwers ende
brauweghen eenighe bieren ande voorseide tappers te laeten volghen
dan ziende t'voorschreven billet op ghelycke boete, interdicerende oock de bierwerckers
eenighe bieren vut de voorseide brauwerien te lichten voor
de voorseide tapers, zonder t'voornoemde billet op pene van meenedigheyd
laetst ghepubliceert ter bretesque der voorseide stede den xvij juny 1629

29 oktober 1629 – Verpachting stedeaccijnzen – Subalterne wetten - 100v°- Transcriptie Henri Vandenbergh

Verpachtynghe vande stedeassysen ordinaire ende extraordinaire de stede by octroye
competerende ghedaen op d'ordonnantie ende conditien hiervooren gherestitueert op den 29
8bris 1629 present tcollegie vander wet voor den tydt van eenen jaere inneghaende j
novembris 1629 ende expirerende lesten 7bris 1630

marge

wijn 24 p. parisis

Den pacht vande wijnen zal inghestelt zijn by besloten billiette danof den hoogsten instelder
profftyeren zal xvj ponden parisis vry ende exempt zoo van wynen als bieren t'collegie
vander wet zy is hoogst inghestemt by Jaques SCHEVELE op ix C L p.
parisis

Verhooght met j pennynck by Hubrecht DE LANOY ebde op hem ghebleven

marge

wyn 36 p. parisis

Den pacht vande bieren zal insghelijcx inghesteelt zijn by besloten billiette danof den
hoogsten instelder profftyeren zal xxxij ponden parisis ende is hoogste inghestelt by Jan
BAERVOEDT de jonghe op v C L p. x s.
vj d. parisis

Ende is op hem gheblevenna

Den voornoemden BAERVOEDT heeft den voornoemden pacht overghelaeten an Pieter
FOBERT den zelven accepterende, daervooren hemlieden boorghe ende cautie ghestelt ende
gheconstitueert hebben zoo zy doen by desen, elck voor ander ende een voor al sonder divisie
ofte excusse, met renunciatie van t'beneficie van dien. Jan WYTS en Jaques WIJDOOT,
dewelcke den voornoemden FOBERT consenteert te wesen mede pachter, met belofte van
indemnityt naer style. Actum present t'collegie vander wet den 31 8bris 1629

101r°

marge

Borghe Jaques WIJTS met belofte van indemnityt naer style. Actum ijen novembris 1629
Den pacht vande calcide is ghebleven naer verhooghyghe op Jaques DE NAGHELAERE
voor ij C ix p. parisis

marge

Borghe Jan FOLCQUE filius Jans

Den pacht vande ghebrandewyn op Robert DU FLOCQ

iiij C xx p. parisis

Jaques STEVEN kendt desen pacht overghenomen thebben vande vooroemden FLOCQ den
welcke hy beloot t'ontsekeren ende indemniseren. Actum present LEURIN ende
PROVENTIER SS (schepenen) den 24 9bris 1629

v p. paris

Den pacht vanden azyn es ghebleven op Jaques STEVEN
voor

Lxx p. paris

marge

hieraf is statut gheraemt by wetten ende raeden den lesten 8bris 1629

De gonne t'recht op den azyn schuldich zynde werden ghehouden t'hebben billiet vande pachter voor t'indoen ende kelderen ende tzelve trecht te betaelen op de boete van xij s. t'elcken keere van elck stick ofte vate ende en zullen gheen minder vaeten haelen dan van x stoopen op ghelijcke boete by degonne azijn brauwen zullen ghehouden zijn renseing te doen t'allen tyde by den pachter versocht zijnde opde boete van xij ponden paris ghedaen ende ghereserveert by t'collegie vander wet den 29 8bris 1629

marge

40 s. paris

t'seysere meiken ende clarette nijet inghestelt

1 november 1629 – Een poort in de Ieperstraat – Subalterne wetten - 101v°

Ter vergaderynghe van baillui wetten ende raeden es gheconsenteert an Clays TLAM ende andere te stellen ende erigieren eene poorte in ende voor t'pinnokel staende neffens hemlieden huis op d'Yperstraete deser stede ende daerop te doen schilderen de wapenen vande stede t'hemlieden coste, med expresse conditie dat zy ghehouden werden ende haerlieden naercommers ter eeuwicheyt t'openen de voornoemde poort by daghe ende oock t'allen tyde dies iemandt het versocht zynde, omme te gheraecken tot de beke, consentherende dezelve poorte

te sluiten by nachte t'hemlieden beschermynghen.

Actum ter camere den 31 8bris 1629

Gheinterdiceert de meulenaers deser stede met hunne waeghens ende peerden te staen op eenighe marct daghe op de marct op de boete van xx s. paris t'elcken reyse. Actum eodem

Jan NELYNCK pachter tot Berten heeft zynen pacht verlanghet jeghens de wet van een ghemet meersch ter garronde op de conditien by den voorgaenden pachter vermeldt ende van principae heure xvij ponden paris sjaers, eene termyn van vij jaeren tjste jaer ghevallen te baefmisse 1630. Actum 12 8bris 1629

102r°

Ordonnantien ende conditien waerop verpacht zyn de stederechten op den ghebranden wyn ende azyn, gheraemt ende ghestatueert by dheere, baillui wetten ende raeden op den lesten 8bris 1629

Eerst zaken vanden ghebranden wijn

Alle de gonne hemlieden gheneerende met ghebrande wyn ofte liservyt te venten onder dese jurisdictie in cleen mate en zullen niet vermoghen in te doen eenighe van zelve drynck waeren in flasschen, canne ofte vatgens ende maeten min houdende dan vier stoopen (dan wel in meerdere maeten dan of de minste werdt van vier stoopen behoorlijcx opgevult zynde) dan of zy voor t'indoen ende kelderen van dien ghehouden werden te haelen behoorlijcx billiet vande pachter op pene van te verliesen t'elcken zy de contrarie doen zullen, de boete van xij ponden paris en de verbeurte van voorseyde vaetenn flasschen etcetera met de wijn.

Item alle degonne hemlieden gheneerende met ghebrande wyn te distilleren zullen ghehouden wesen voor emmers te distilleren pertinentelijcx over te gheven by billiette in handen vande pachter de quantiteyt vande ghebrande wijn by hemlieden ghedistilleert op de boete van xij ponden parisis

Ende werden ghehouden t'allen tyden dies by den pachter verzocht zynde te doen behoorlijcx rensein vande vutleverynghe van dezelve wynen zoo buuten als binnen op de boete van xij ponden parisis

Insghelycx degonne indoende ghebrande wijnen groots werden ghehouden dies behoorlycx billet te haelen voor t'indienen zelve op de boete van xij ponden parisis ende is verbeurt dezelve ghebrande wyn

102v°

Werdt oock ghehouden renseng ende behoorlycx bewwys te dienen van vutleverynghe van zyn wijn ingroots vutghelevert op de boete van xij ponden parisis alsvooren.

Aenghaende de azyn

Alle degonnen hemlieden ghenere met azyn te venten ende debiteren in cleyne maete en zullen niet vermoghen in te doen ende kelderen eenighe azynen in vaeten ofte andere maeten min inhoudende dan acht stoopen op deboete van viij ponden parisis ende verbeurte vande azyn ende vaeten

Ende werden ghehouden voor tlichten ende kelderen van d'azyn te lichten behoorlycx billieet vande pachter op boete van iij ponden parisis

Zoo oock gheen azyn brauwers ofte brauweghen ende coopliden in groots en zullen vermoghen vuthaelen brauwerien ende huusen te laeten lichten eenigh azyn in vaeten ende maeten min houdende dan viij stoopen op de boete van iij ponden parisis.

Enden insghelycx ghehouden t'allen tyden dies by pachter versocht zynde te doen behoorlycx renseing van d'uutleverynghe vande voorseyde azyn op de boeten van vj ponden parisis.

Als voorseyde boete ende verbeurte ghedaan werden in 2 delen d'een helft den heere, ende d'andere helft den pachter ofte anbryngher.

Ghepubliceert ter ter bretesque den jen novembris 1629

Item 27 8bris 1631.

7 november 1629 – Brouwer Jacques van Fontaine – Register der boeten – SAP 251
--

Opden vij november 1629

Jacques van Fontaine verweerder jeghens den bailliu medghaders de pachters vande stedeassysen op de bieren, heescher vande boete van iij pnd grooten vlaems medghaders tvebodt van zyn neirynghe van de brauwerie voor den tydt van zes maenden ter cause den verweerder t'zynen huuse heeft laeten dryncken jaob debruyne ende ander upden 30 ougst lestelden contrarie t'statut – med kosten

Beide partijen op de 21ste november gedaagd en na de eed gedaan te hebben, verklaart de verweerder dat 'personen by heessche vermelt tsyner brauwerie niet ghedroncken en hebben

thaerlieden coste,' – *wat voldoende was voor de wet*. De wet absolveert de verweerder van synen heesch met kosten

Actum xxj november 1629

Jacob Debruyne verweerder jehens de voorseide heeschers ome deboete van xij pond parisis over ten voroseide daghe ende plaetse ghedroncken thebben t'zynen coste met kosten.

Beede partijen in personen ghehoort is dese ende dye naer volghende instantien ende sonderlynghe den eedt vande verweerdere daerby verclaerende up tversoucke van dheeschers dat zy ter brauwerie van **Jacques Dela Fontaine** nyet ghedroncken en hebben thuerlieden codten nochte oock intentie ghehadt van aldaer thaerlieder coste te dryncken.

De wet up als ghelet absolveert de verweerdere van sheescher heesch

Condemnerende dheescher in de kosten – actum xxj november 1629

Pieter Dehaene, net als de weduwe van Frans Dehaene, worden door de pachters voor de wet gedaagd voor een gelijke boete., net zoals **Pieter Salomé**.

Jan Mazeman, verweerder, jehens de voorseide heeschers omme de boete van xxxvj pond parisis ter cause den verweerder t'zynen huuse heeft laeten dryncken **Anthoine Herman** ende ander thaerlieden kosten op den 30 ougst 1629, met verbodt van zynen style van brauwen den tydt van zes maenden contrarie t'statut – met kosten

De intimatie gebeurd door de deurwaarder Barvoedt. De zaak komt de 21ste november 1629 voor.

De verweerder kendt den personen in de heesch vermelt tsynen huuse ende brauwerie ghedroncken thebben, commende aldaer coopen eener tonne biers, nemaer zeght tsele nyet gheschiet te syne ten coste vande voornoemde persoon ende upt tversouck vande heescher heeft tzelve gheaffirmeert up eedt –

volghende statuyt deser stede – de wet up als gheledt absolveert den verweerder van sheescher heesch, condemnerende dheescher inde kosten – actum den xxjste november 1629
Ook Anthoine Herman krijgt zijn absolutie.

Upden xiiij november 1629

Jan Galloys, verweerder jehens **Clays Devey**, als cnape van d'ackerschade, omme de somme van vj pond parisis over 4 sverweerders koebeesten beslegghen thebben in schade in **t'bockwiet** van Andries Baillenier – met kosten.

Daniel Van Zandvoorde d'oude, verweerder, jehens Miserol e ende Loys Petitberghen als dienaeren vande heere, heeschers vande boete van vj pond parisis ter cause den verweerder ghedroncken heeft ghedeurende de vestpers ter huuse ende herberghe van Adriaen verschote de jonghe op de 21ste 8bre 1629 contrarie t'statut 1629.

14 november 1629 – Gillis DeRoode – Rare betalingsvoorwaarde – Processen nr 40
--

xiiij 9bre 1629

Voor mijne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe den bailliu causa officij heescher tendert ten fyne dat **Gillis de Roode**, ghedaechde verweerder, ghecondempneert zij in alsulcke punitie ofte amende als uwe edele bevynden zal te behooren, ter causen dat den verweerder in misachtinghe van de heilighe catholycke religie ende den dienst van godt almachtich hem vervoordert heeft in de jaere 1626 te vercoopen an Jan de Mol, een duust pond poperinghsche hoppe - te betaelen als men inde lande van Vlaenderen gheen consicratie ofte messe doen en zal, met heesch van kosten, biedende preuve daer die dient met alle imploratie ende protestatie naer style.

21 november 1629 – Register der boeten – SAP 251
--

Clays Olivier, verweerder jehens den bailliu, metghaders de pachters vande stede assysen opde bieren, heeschers vande boete van xij pond parisis ter cause van den verweerder beslegghen te heben drynckende ten huuse van Jacques vande Fontaine upden xxxste oust lestleden tzyne coste met kosten.

Jacob Willems, verweerder jehens Philip Faufaryn, Loys Petitberghen ende Jan Miserole als dienaeren van de heere, heescher, vande boete van vj pond parisis ter cause de verweerders verckenen beschadigd hebben traeploof van Michiel de Visch opden 18 9bre lestleden – met kosten.

24 november 1629 – Huurcontract schuttershof van Sint Sebastiaansgilde – Processen - SAP 123C - 41 schuutershof
--

Jan Cornelis heeft gheheurd jehens den conynck, deken, thresorier ende beleeders van Ste Sebastiaens ghilde te weten Robert du Floucq, Willem de Rycke, Jan Rousere, Pieter Ellieul, Jan Jaccobssone, Augustyn Liebaert ende Lambrecht de Radt, het huus ghetimmert op derfve vande voornoemde ghilde, metghaders het hof ende schotterye, streckende zuude ende noord, van zuuden tPeperstraetgen, van westen thommelhof van Willem van Beveen, van noorden de herberghe ghenamt Synt Sebastiaen, ende van oosten Jacob vande Walle - de weduwe van Anthonis Winnebroot ende andere - in dese heure begrepen tgheheel schottershof tot opde boord vande boltra vande voornoemde herberghe ende moet de weduwe van Anthonis Winnebrootd voorseid hebben van haer poortgen een vry lydynghe langhes de haghe tot den houcke van haer schuere - metghaders achter de zelve haere scheure thien voeten viercant int zelve hof zoo lanck als de scheure es

ende dit voor de somme van acht en vetich ponden parisis sjaers den termyn van twyntich jaeren al naer een ghedeurende wanaf teerste vallen zal te baefmesse zesthienhondert thiene ende zoo voorts tot het vulenden vande voornoemde twyntich jaeren ende zal den heurder ghehouden zyn thuus te stellen in commoditeyt ende woonbaer zoo van dak als plackynghen ende zal daer mede op zyn eerste betaelinghe payment doen, met conditien nochtans haer verheurders daer toe zullen doen alzulcke gley als zy noch goet hebben van van presentatie ende noch zoude moghen ghepresenteert zyn ende de verheurders zullen de vierstede doen maken ten coste vande ghilde ende zal den heruder moghen tzelve hof breken ende omme doen daer inne zaeyende ende plantende tghene hem goetdyncken zal, midts dat de gouverneuren die ten afschede vande voorgaende heure - zyn zullen tghene dat den heurder aldaer ghepland zal hebben zullen moeten overnemen in pryzie ofte zal den heurder mogten weren alle tghene hy zal gheplandt hebben ofte zal den heurder moghen weiren alle tghene hy zal gheplandt hebben ende zal den heurder moeten ghedooghen datmen inden zelve hof zal moghen stellen tzynen heurders minsten grieve ij - 2 - ander doelkens ende de ganck daer deure de schotters zullen passeren zal beede de paer doelen dienen, zal oock den heurder wezen cnape vande ghilde, midts daer voor hebbende vande zelve ghilde een paer schoen sjaers, ende voorts alzulcx als een cnape van andere extraordinaire diensten toe staet ende blyfven de opgaende boomen die nu staen ende ghepland zullen zyn de reke vul ten proufficte vande ghilde ende wert den heurder ghehouden de zelve boomkens te snoucken ende op te jaghen zonder den coste vande ghilde ende thuus zoo ghestelt zynde, zoo voorseid es, wert den heurder ghehouden tzelve tonderhouden van placken ende stacken van de zyde nederwaerts ende van daer opwaerts, refectie payment gehoudens die behoerlick zyn aldus ghedaen den jste decembre 1609 toorconde den heurder Jan Cornelis

Jan Hubrecht Joos Cheys de jonghe, kennen midts desen ghehuert te hebben jeghens conynck, deken, tesorier, beleders ende ghildebroeders van Sinte Sebastien ghilde tot Poperynghe al de erfven, ghildehof met alle de huusynghen daer up staende de voorseide ghilde toebehoorende ghelegghen tusschen de Hontstraete ende peperstraete der voorseide stede mitsgaders derfve die ghelegghen es onder de catheilen van Mathys van Cassel ende onder de catheilen van Joos Cheys de jonghe gheene ghereserveert – eenen termyn van twyntich jaeren achter een gheduerende danof teerste jaer vallen ende verschynen zal bamesse xvjc dertich ende alzo voort van jaere te jaere totten expireren van de voorseide twyntich jaeren ende dat omme te godtspennynck xij schele ter tafel van tgenerael gheselschap xxiiij pond parisiis ende van principale huere de somme van zeven ponden thien schellinghe by jaere ende zullen de voorseide heurders ter Honstraete moghen doen timmeren een souffisant huus ende herberghe alwaer telcke ordinaire vergaderynghe tgheselschap der voorseide ghilde ghehouden wert te houden haerlieden vergaderynghe voor redelick betaelen, behoudens thuus daertoe bequaem zynde ende alle de refectien by de voorseide huerder ghedaen ande huusynghen ofte doelen vande voorseide ghilde zullen wesen payment, de voorseide huerders hebben thaeren proffytte alle de oude fondatien ende materialen, die zy int hueren vande voorseide erfven zullen vynden ghereserveert de gonne van thuus dat Mathijs van Cassel bewoont, dewelcke zullen blyfven ten proffytte vande voorseide ghilde ende zullen de huerders de zelve overnemen by staende prys

ende zullen de voorseide huerders al de voorseie erfven ende huusynghen moghen voort verhueren in gheheele ofte in deele naer haerlieden goet dyncken –
es oock gheseyt dat de voorseide huerders moghen hant salen ande erfve ter Hontstraete te bamesse eerstcomende 1627 - ist by al dien dat de huerders de zelve ghebruucken zullen danof huere betaelen - te weten twaelf ponden parisis tsjaers tot den incommen vande generaelen pacht twelcke bedraecht int gheheele zeven ponden thien schellinghen parisis by jaere zoo voorseid es
Actum ter gaeyfeest den 18de meye xvjc xxvij tich dus toorconde
Joos Cheys de jonghe
by laste van Jan Hubrecht

24 november 1629

Intendit omme conynck, hofman , deken ende beleeders vande ghilde van st Sebastiaen binnen deser stede heescher by bevele ter eende zyde jeghens ende ten laste van Jan Hubrecht ende Joos Cheys de jonghe - opposanten verweerders ter andere dienende voor myne heeren burghmeesters ende schepenen de stede van Poperynghe

j

Inden eersten omme uwe edele t'informereren vande materie subjecte dient gheweten ende es warachtich dat de voornoemde heeschers ande verweerdersverheurt hebben de husynghen ende erfve der voorseide ghilde toebehoorende staende ende ligghende tuschen de Hondstraete ende Peperstraete der voorseide stede conforme t'inhouden vande contracte dannof zynde desen annex cote A

ij

Met conditie dat de voornoemde verweerder de erfve vande voorseide ghilde ligghende inde voorseide Hondstraete zouden moeten betimm een souffisantelick huus omme daerinne de vergaederynghe vande voorseide ghilde te doene

ijj

Welcke voorschreven conditie Joos Cheys de jonghe - eene van de verweerders niet en heeft gheteckent nochte gheschreven inde voorschreven contracte, zoo hy wel was ghehouden.

iiij

Ende alsoo de verweerders dannof niet en behoorden te ignoreren, nemaer ter contrarien wel behoorden d'erfve vande voorschreven ghilde ligghende inde Hondstraete te betimeren souffisantelick, zoo voorseit is, blyfven nochtans dies dilayerende - jae - teenemael refuserende.

v

Cause dat d'heeschers de verweerders daertoe hebben gheactionneert hebbende de verweerders ontkent de voorschreven conditie int angaen vande voorseide heure besproken ende ghestipuleert gheweest t'hebben.

vj

Zulcx dat dheescher naer eenighe andere verbaele proceduren inde zelve zaecke gheschiet gheadmitteert zyn gheweest daeruppe ter preuve.

vij

Omme welcke preuve by dheeschers te doene employeren d'acte vande admissie - cotté B

viiiij

Employernde voorts oock den pachtbrief dannof ghemaect vutten welcken end sonderlynghe vut t'overlaeten vande materialen upde voorschreven erfven bevonden ten proffyte vande verweerders men claerlick bevinden can dat d'intentie endewille vande heeschers is gheweest dat de verweerders den voorseide grondt zouden betimmeren zoo voorseit is.

ix

Ende omme tzelve by de heescher claerlick te veriffiieren beliefve uwe edele te hooren ende op eedt t'examinieren de persoonen alhier ter marge of niet warachtich en is dat de voornoemde verweerders jeghens dheescher de voorseide erfven ende huusynghen ghepacht hebben met conditie van te betimmeren d'erfve vande voorseide ghilde inde Hondstraete zoo souffisantleick dat de zelve ghilde daerinne haere vergaederynghen zouden connen doen, met de redenen ende circumstantien van heurlieden wetenschap daertoe dienende mids welcken dheeschers concluderende, tenderende als by heessche met alle imploratie ende protestatie naer style.

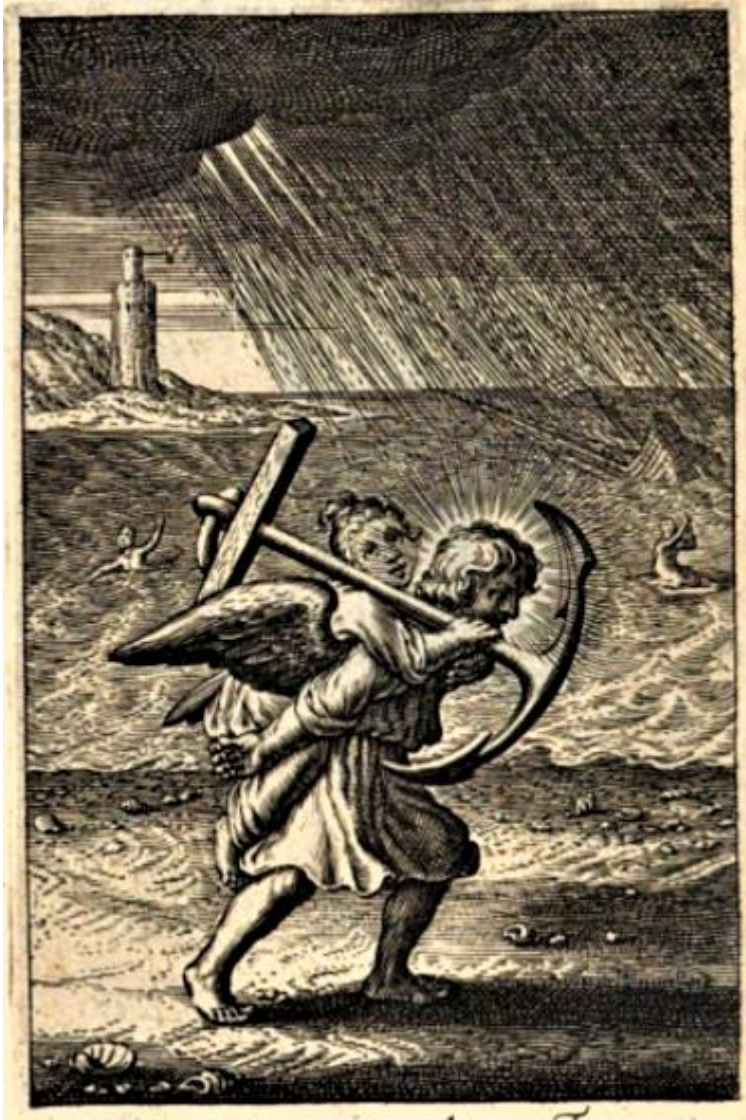
Alaerd Faes - landsman - l jaer
dheer Pieter vande Pereboome - burghmeesters vande commune - lxxvj jaer
Augustyn van Damme - lxxij jaeren
Jan Cornelis - hovenier – liij jaeren
Jaques Leroy timmerman - oudt xlij jaeren
Daneel van Cayseele - Laurens Verlynde - Rogier Steels, ledertauwer xliij
Jacob van Damme

27 november 1629 – Pieter de Kneuvele – waard in het Hoge Zwynland - heescher - SAP 124a - nummer 5 – Processen xxvij 9bre 1629
--

Intendit ende employ van blycken omme **Pieter de Kneuvele** heescher ten laste van Maillaert Vermeulen verweerder voor mijne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe.
Alvooren to verclaersynghe van heessche dient ghenoteert ende ghepremitteert dat dheescher den verweerder betrocken heeft
omme betalynghe van de somme an jc xv pond i schele vj deniers van theere paeyement xxvij pond parisis van leverynghe
van hoey ende andersins die den verweerder soude connen betooghen ghedaen te hebben.
Den verweeder daerjehens procederende ontkent den zelve theere ende weerde actien gheordonneert te onderrekenen present ghecommitteerde van de wet.
Twelcke dheescher voldoeninghe zoo is bevonden by wettelicke rekenynghe by achtien ghedaen dat den verweerder hem heescher deuchdelick schuldich bleef,
afghetrocken alle betalynghe de some van lxxviiiij pnd xj schele vj deniers welcke betalyghe al ghealoneert zyn tot effenynghe vande
saecke, hoe wel de zelve niet al teenemael claer en waren volghende de wettelicke nottitie danof ghehouden hier annex cotte A

Uitgebreide lijst met caféschulden - gedronken in het Hoge Zwynland

Ende alzoo den verweerder blameerde sheeschers handbouck ende nottitie staende dheescher op de gherechticheyt der selve gheadmitteert ter
preuve volghende dacte van admissie hier annex cotte B
Omme welcke preuve te doen bleifve u edele te eeden ende hooren d'oorconden alhier ter margie ghemlieden odnervraghende of zy niet wel en weten
dat dheescher altyts goet ende gherechtich bouck ghehouden heeft, als verscheedelick met hem ghehandelt ende ghemeens ghehadt hebben, zoo van
theere als andersins met hemlieden breeder redenen van scientie.
Aberham de Hondt - Gillis de Sagher - Jan de Cock - Jacques Lome - Antone Corbeel -
Robert Proventier -jan Dehaene - Gillis de Roode - Jan Queval -

Enqueste judiciele ghehoort inde zake van **Pieter de Kneuvele** heescher jeghens Maillaert Vermeulen, verweerder ten verzoucke van de heescher by dheer Guilaume Floor - burghemeestr vande wet ende van Folcke, op xxvij 9bre 1629

Voorts te hooren Jan dehaene of hy niet wel en weet dat den verweerder ten verscheeden stonden met hem sheeschers huuse ghedroncken ende den verweerder zijn ghealch gheborcht heeft met redenen van wetenschap ende breeder circonstatien daertoe dienende. presenterende dheescher eedt daer die dient in voldoenynghe van preuve - mids welcken dheescher concludeert - tendeert ten fyne den verweerder ghecondemneert zy inde sheescher heesch metgaders inde kosten vande processe - imploratie etc.

Gillis de Roode, oudt xxxv jaeren, Jan de Haene, lij jaeren,

Gillis de Zagher, oudt lij jaen, al ofte daerontrent afzetenedeser jurisdictie gheexamineert op sheeschers intendit, zegghen ende affirmeren op eedt behorelick ghedaen, ghesaemdelick ende elck respectivelick dat zy ten veel verscheeden stonden handelynghe gende ghemeens ghehadt hebben emt d'heescher zoo van theire tzyen huuse, diverschelick ghedaen ende gheborcht als coopmanschap ende dierghelicke hantise, zynde met hemdies in onderrekenynghe ende liquidatie ghecommen hebbende den handtbouck ende notitie van de voornoemde heescher altyts ghevodnen goet, deuchdelick ende gherechtich, zonder eenighe fraude ende tminste in tzelve bemerckt ofte onderhandelt t'hebben - verclaersen toedien den voornoemde Haene dat hy ten verscheeden stonden met den verweerrder selve ten huuse ghedroncken heeft, daer den verwereder t'scheeden borghde zijn ghelach. Sluut daermee haerlieden depositie

Jan Queva filius Jans, oudt xlv jaeren ofte daerontrent - tuught ende deposeert - ghedachvaert zynde - dat tarckel vande intendit dar hy

ghemaergineert staet inde vorme ende manieren warchtich es, ghevende voro redene vn wetenschap da thy ten twee stonden met dheescher gherekent ende gheliquideert heeft daerby hy bevonden heeft tzelve warachtich te zyn
Sluut daermede zyn depositie

Abraham de Hondt, landsman woonende idne Schoudemonthouck deser jurisdictie, oudt xl jaeren zoo daer otnrent - oroconde ghedachvaert ende ghe-examneert als vooren - tuughtende depsoeert opeedt dat hy ten vele ende verscheeden stonen ghemeens ende hantise ghehadt heeft met Pieter de Keuvele heescher ende t'zynder herberghe dickwils ghedroncken ende gheborcht ende he mdaerop ghelevert zes razieren havere - zynde overzulcx dickwils ende laetst ten daghe van ghisteent in rekeninghe ende liquidatie met hem ghecommen, daerby hy den handtbouck end de handelynghe van de heescher ghevodnen heeft goet, deuchdelick ende gherechtich, zoo verre hem angaet sluut daermede zyn ghetuughenesse.

Jacques de Lomé, lantsman van zynen style, oudt l jaeren ende Pieter Hallynck, cleermaecker van synen style, oudt xxix jaeren, beede ofte daerontrent, oorconden, ghedaechvaert, ghehoort ende gheexamineert up tartickel vande voornomde intendit daer zy ghemargineert staen - tuyghen ende affirmeren up eedt, ghesaemdelyck ende elck respectielyck, dat zy ten ten diverssche stonden ghemeens ghehadt hebben met den heescher ende sonderlynghe tsynen huyse ghedroncken, ende de theire by hemlieden aldaer ghedaen gheborcht ende daernaer de selve verdient met aerbeyt, betaelynghe end anderssins ende naer onderrekenynghe van al tselve hebben de notitie vande selven sheescher handtbouck bevonden goet, deuchdelick ende gherechtich, sonder eenighe faulte ofte fraude voor soo veele hemlieden aengaet. Sluytende hiermede haerlieder dispositie.

Extraict vut den handtbouck van Pieter de Kneuvele ghedeckt met parchemyne waer onder anderen staet tnaervolghende:

Uit dit extraict selecteren we enkele van de 86 posten. De rekening loopt over een jaar.

Maillaert Vermeulen heeft vertheert ten huuse van Pieter de Kneuvele den xij aperel 1625 met een ghealcht ofte twee v

an te vooren tsamen ghenomen compt tsamen de somme van lvj schele met Jan de haene ende jacques Wydoot - lvij schele

Noch vertheert byden zelve den xvde van aperel met den forrier van myn heere van Vlaanderen de somme van xxj schele

Noch verthert by den selven den xxij van aperel met de tropette van myn heere van Vlaanderen e somme van x pond j schele

met jan de haene en jan lebbe

Noch vertheert by den zelven den vj de meye met Christyn Visaise ende de voerlieden van Cassel - xv schele

Chaerle Willems

Jan de haene - Klay Metsifaen - Gheleyn Debruyne - deurwaerder Swaerte - Antoine kanton - Robert van Bethelhem - Cornelis Floeven -

Jan Dehaene - Andries lebbe - Gillis de Roey - Jan Dehaene met de wert - den cnape vn Maillaert verleuelen - Jacob de Witte - Gillis Verschave - Boudewyn de conynck - Jan de Cock - Gheleyn Braecke - Mathys Quaghebeur - Jacob Wiedoet - Claes Verhaghe - noch vertheert by de nzelve nden xxix van oost met de nma ndaer ghy cochte het peert de somme van vij pond vij schele

Dieryck Quaghebeur - Frans van belle - Maillaert de berch - Loys kerne - Colaert van ackere - noch vertheert by den selven den xxvste van september met syn moeder ende met een speelman ende andere de somme van xxviiij schele

Jan de Wyntere - Jan van Houcke - Jan makebliede - Jacaques provetnier - Jacques Wyts - Mahieu Waels - Robert van Bethelhem - Gheleyn Questroey - Pieter Verbies -

Noch vertheert by den selve den xxjste van sporckel 1629 met soldaten upde straete de somme van ix chele

Noch vertheert byden selve Maillaert Vermeulen den viijde vmaerte met jan de haene, Abraham de Hondt, de somme van xv schele

Laetsen december 1629 – Den Rooden Hert

Jacques Proventier ende Christyne zyn huusvrauwe, medghaders Jan Proventier jonghman, zyn zelfs, comparerende in persoone, kennen deughdelick vercocht thebben an Maillard Liebaert - present ende accepterende een huus metter erfve daeronder ende achter totte schoehalle, staende ende ligghende inde Gasthuisstraete deser stede, mortelvast, naghelvbast ende cavelvast - ghereserveert de solderynghe van de nieuwen keucken ofte eenighe nieuwe ander edificien in rekenynghe niet ghebrocht - aboutterende van oosten ande herberghe ghenaeamt den Rooden Hert - noordt de straete ende van westen d'aeldynghen Dierick Liebaert omme te Godspenninck v schele - xxxviiij pond parisis te lyfcoope ende van principale coope de somme twee hondert ponden grooten vlaems die hy cooper mach verkennen ende bezetten rentewijs in advenante de penningh xvj ende lossen med xxxij pond grooten te seffens met de vercoopen ende moet den cooper bovendien gheven twee dobbel ducaten te hoofcleede, wesende de voorseide erfve zuuwer ende onbelast ghereserveert sheeren grondrente de welcke niet en excedeert iiij schele parisis sjaers ende indient meer waere zullen de vercoopers t'zelve goedt doen ende laten defalquieren desen presentelicken coop ten advenante vande penning xx aldus ontvut ende onterft ten daghe ende jare voorschreven

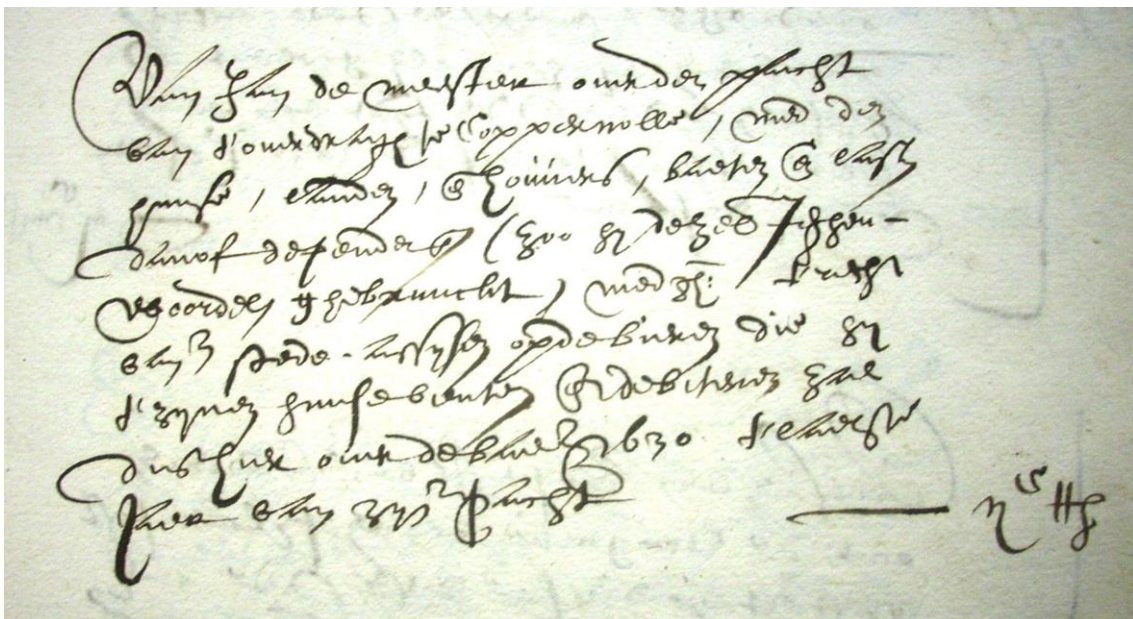
1629 – De boeten in de register van de boeten – SAP 251

- Een vreemde kleermaker – 1
- Erfenis – 1
- Bier zonder renseing – 22
- Bier buuiten zonder billiet – 10
- Gedronken in brouwerij – 6
- Gedronken op heiligen dag – 11
- Gewerkt op heiligen dag - 7
- Violon gespeeld – 2
- Akkerschade – 6
- Fornicatie of ontucht – 5
- Onbekend - 5

In het totaal waren er dus 79 boeten.

Fragment uit de stadsrekening – Vaart Stadsrekening 1629 - 1630 - SAP 1B

Aengaende de taille staende op twee ghemeten ofte daerontrent elstlandt de stede toebehoorende ter Garronde inde prochie van Berten : **Jan Edelynck** plus een jaar pacht van een ghemet meerschlandt

Van Jan Demeester over den pacht van d'overdragh te Coppernolle, med den huysen, landen ende houvers, baeten ende lasten danof dependerende – zoo hy dezelve jeghenwoorelick ghebruuckt – medghaeters trecht van de stedeassysen opde bieren die hy d'zinen huuse venten ende debiteren zal dus hier over de Baemisse 1630) t'laetste jaer van zyn pacht – ijc pond paris

Heer van Oingies

Jacob Pluquet over den pacht van de huysynghen ende vijf ofte zes gemeten landts ofte daerontrent in eeuwigen cheinse ghehouden rentewijs van mijn heere den abt ende religieuzen van tclooster ter duynen + vestjens overdrach

Jan de Meester over den pacht van d'overdrach te Coppernolle

Jan Wydoot ont der ghere overdrach
 te Coppernolle onderdicht med zyn oerzucht
 gheschiedt daermede gaende volghende
 zyn pachtbrief te greffie gheregisteert
 is d'yn jaer by vij ghevalen te
 baefmesse 1630

Van **Jan Wydoot** over den pacht vande oppersten overdragh medgaders zes ghemeten ofte daerontrent gheslandt daermede gaende volghende zynen pachtbrief ter greffie gheregisteert ende is tijde jaer van vij ghevalen te baefmesse 1630 -jc xx pond parisis

An meester **Jacques Ellieul** gheschildert hebbende de schilderrie tot decoratie vanden wetcamer vij kannen - vij pond iiij schele

An Jan Folcke, ghestelden vader vande eerweerde paters recollecten over de selve paters ter cause vande lovelicke sermoenen ghedaen byden terminaris ende predicant ghepredict hebbende d'woordt godts binnen deser stede de voorleden nachten ende twaelf daghen - begrepen xl pond parisis

Over eene courtoisie, den zelve prediant ghejont by 't collegie vanden wet - bedraeghende tsamen jx lx pond parisis

An **Meester Jacques Ellieul** in voldoenynghe ende over reste van den coop van eene **schilderie** byden zelve meester jacques ghemaect ende ghelevert tot decoratie vande wetcamer deser stede - iiijxx pnd parisis

De doender d'overdrach te Coppernolle
 vande oppersten overdrach medgaders
 zes ghemeten ofte daerontrent
 gheslandt daermede gaende volghende
 zyn pachtbrief te greffie gheregisteert
 is d'yn jaer by vij ghevalen te
 baefmesse 1630

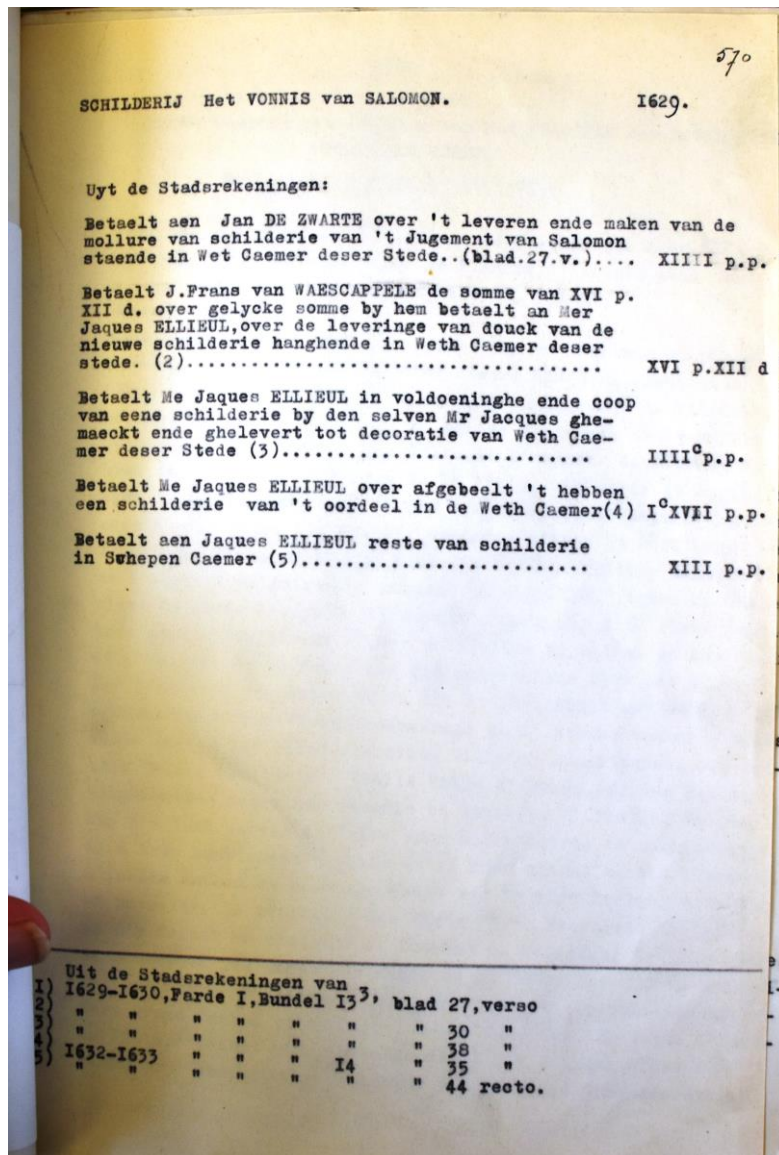
An meester **Jacques Ellieul** in voldoeninghe ende over reste vande coop van eene schilderje byden zelven meester Jacques ghemaect ende ghelevert tot decoratie vande wetkamer deser stede – iiij xx pond parisis

Het schilderij te Poperinge geschilderd door Jacques Ellieul

Het schilderij te Balen – onbekende schilder – kerk Sint-Andries – komt uit Kapel van Sint-Thomas Becket[Schoor][Balen]; Balen

41

Betalingen van wercken en reparaties
ghedaen aende schipvaert bruggen speijes
overdragen, catheede en ander

Reparaties schipvaert

An **Jacob Bastiaan** over t'splyten van x slethoutten in fassseelen - cvj schele

An **Jacques van Cayseele**, stede timmerman, over zyn handtwerck ende tgonne van zyne knapen ghedaen an diversche noodighe wercken ende reparatien deser stede zoo van d'overdragen te Vestjens, Coppernolle, Reepken, medgaders bruggen, speyen, caeyen, wetcamer ende ander de stede raekende

blyckende by xij bilietten - tzamen ijc xxxij pond viij schele parisis

Betaelt Jaques Plucquet over verschot by hem ghedaen an diversche wercklieden als
 timmerlieden, zaghers, verwaesers ende ander ende namentlick an timmerlieden vermaecht
 hebbende de heele zuudtzyde vande scheure, inheyen van zeker elsen pylen voor den dyck
 vande overdragh – leverynghe van houtte werck, medgaders zyn verschot ghedaen van
 t'zaeghen van eenighe boomen ghecocht jehens den ontfangher vande grave van Yzeghemn
 t'verlegghen van ijc l gleyen met leverynghe van wissen ende banderoen, alles veroorboort
 ande voorseide scheure, als oock tverschot ende waghenvrecht vande voorseide boomen ende
 de elverynghe van alderhande yzerwerck ten behouwe vande nieuwe speyedeuren ende ander
 wercken – tzamen iiijc xvj pond xiiij schele paris

my elstemy

Betaelt **Jaques Plucquet** over verschot by hem ghedaen an diversche wercklieden als
 timmerlieden, zaghers, verwaesers ende ander ende namentlick an timmerlieden vermaecht
 hebbende de heele zuudtzyde vande scheure, inheyen van zeker elsen pylen voor den dyck
 vande overdragh – leverynghe van houtte werck, medgaders zyn verschot ghedaen van
 t'zaeghen van eenighe boomen ghecocht jehens den ontfangher vande grave van Yzeghemn
 t'verlegghen van ijc l gleyen met leverynghe van wissen ende banderoen, alles veroorboort
 ande voorseide scheure, als oock tverschot ende waghenvrecht vande voorseide boomen ende
 de elverynghe van alderhande yzerwerck ten behouwe vande nieuwe speyedeuren ende ander
 wercken – tzamen iiijc xvj pond xiiij schele paris

An **Jacob Christiaan** over ghewrocht t'hebben den tydt van twee daghen in t'landen vande
 kaye van d'opperste speye - lxiiiij schele

Betaelt **Jan de Meester** over zyn verschot ghedaen an diversche persoonen al timmerlieden,
 deckers, plackers ende andere ghemaekt hebbende een nieuwe onderlat neffens zyn huus met
 leverynghe vande houtte, gley, wissen ende banderoen - begrepen 2 speyreepkens ende drie
 dachheuren vande voorseide Meester in tlanden vande brugghe - lxxiiij pond xix schele

An **Abraham van Hove** coordedrayers over de leverynghe van reepen, strynghen ten behouve vande stede ende tot versterkynche van de reep ten eersten overdraghe by drie billietten jx pond x schele

An **Jan de Meester** over t'verschot by hem ghedaen an diversche wercklieden verwaest hebbende den schipvaert der stede, beneden t'overdrach ter Coppernolle medgaders in t'lichten vande houvers aldaer ende tverlegghen 75 gley met leerynge van wissen ende banderoen daertoe behouvende -
tsamen jx xxxiiij pond